پریشانه ولولې

خیال محمد کتوازی

بنګاه انتشارات میوند

پریشانه ولولې

خیال محمد کتوازی

د کتاب پیژندنه:

نوم: **پریشانه ولولې**

شاعر: خیال محمد کتوازی

چاپ کال: ۱۳۸۳ لمریز

د چاپ شمیر: ۵۰۰ ټوکه

خپروونکی: شاعر

چاپ ځای: میوند خپرندویه ټولنه او مطبعه

کابل: جوار ریاست فارمسی، مقابل مطبعهء معارف
تیلفون: ۲۱۰۳۵۶۹، تیلفونهای همراه: ۰۷۰۲۸٤۹٥٤ و ۰۷۰۲۹٥۲۱٤
و چهارراهی صدارت، کتابخانهء سبا، تیلفون: ۲۲۰۰٤٥٥
تیلفون همراه: ۰۷۹۳۲۰۳٦٦ ، پست بکس: ٥۲۲٥

بسم الله الرحمن لر حیم

یادونه

په دې کتاب کې هغه شعرونه راغلي چې دهغو زيات شمېر د۱۹۹۸ کال دجولای دمیاشتې څخه دنومورړي کال تر پایه پوري لیکل شري چې څنې یې زماله پخواني کتاب ,,درېابهیر،، څخه هم همدې مجموعې ته راوړل شوي اوهغه څه ناڅه دیارلس کاله مخکې له چاپ نه راوتلی وو.

دلمړي کتاب ډېر شعرونه په زندان کې لیکل شوي وواوهلته مې په وروستیوکلونوکې له ملګروڅخه یوکچنی پنسل ترلاسه کړچې دتلاشي او پلټنې په وخت کې په خوله کې پټېدلای شواوله هغه سره مې دتشناب په کاغذ شعرونه لیکل چې زيات شمېر يې دتلاشي اوپلټنې په وخت کې ګیراوله منځه ولاړ ل مګر وروسته مې له ځینو لیکوالانوڅخه د شعرونو پټول زده او بیا مې دباندې را وایستلای شول چې له هغو څخه یو شمېر دکتاب په شکل چاپ اوځنې مې له ځانه سره ساتلې وو.

دخیال محمد کتوازي لنډه پېژندنه

خیال محمد دعبدالغفار زوی اوپه۱۳۲۹کال کې دپکتیکادولایت دمرکزدښرني دملکانوپه کلي کې زیږېدلی،لمړنی زده کړې یې دښرنې دعلي باباپه لېسه کې نورې زده کړې یې درحمان بابا او لوړ تحصیلات یې دکابل پوهنتون دادبیاتو دژورنالیزم په څانګه کې سرته رسولي .

له۱۳۴۹کال څخه یې دراډیو افغانستان دخپرونو په ډېرو برخوکې کارکړی په ۱۳۵۵کې دراډیو دخپرونودلوی مدیریت مرستیال اوپه۱۳۵۷کې دراډیو تلویزیون دوزارت معین او دسولې اوپیوستون دټولنې ریس وو.

خیال محمد کتوازی د۱۳۵۸کال په پیل کې داطلاعاتواوکلتور وزیر وټاکل شو خودهمدې کال دجدي په شپږمه نېټه دشوروي اتحادپه یرغل کې دهغوئ له خوازنداني اودشورویانوداستعمارپه ټول دوران کې دببرک کارمل دخرخي پله په زندان کې کوټه قلف ساتل شوی وو.

په۱۳۶۷کال کې دګرباچف دبیا جوړونې دلارې له مخې دډاکتر نجیب دملي مصالحې په دوران کې دځه ناڅه نهه کاله زندان څخه وروسته راخلاص اودیوکال وزګارۍ وروسته دباندنیو چارو په وزارت کې د وزیر دسلاکار،بیادهمدې وزارت دمعین په توګه په کارلګیا وو،په ۱۳۷۰ کې دسفیرپه توګه لیبیاته ولاړاودیونیم کال دندې داجرا کولووروسته دهالند هیوادته مهاجرشو

خیال محمد کتوازی له ۱۳۴۹څخه تر۱۳۵۷کال پورې دهیواد په ځینو خپرونوپه تېره بیاپه راډیوکې لیکنې اوښېرنې لرې، ځینې ناخپاره اثارهم لري

په لمړي کتاب کې ډېرې چاپي غلطي ګانې موجودې وې اودصحافت وخت کې هم دومره ګډوډ جوړ شوی ووچې ځنې شعرونه یې هیڅ دلوستلو وړ نه وو نو څکه مې یوځوخپاره اونا خپاره پخواني شعرونه له لړ لاسوهنې وروسته له دې نوې کتاب سره یوځای کړل،خدای دې وکړي چې دګرانو لوستونکود وخت دسوځلو ارزښت ولري

په درناوی

خیال محمد کتوازی

د اعدامونو په لړکې کله چې بې بېله پوښتنې او ګروېږنې څخه د وژلو لپاره د اعدام کوټې ته بوتلم نو دا شعر مې ولیکه.
البته په شوروي اتحاد کې د ګرباچوف په راتګ سره زه هم د بېګناهانو په ډله کې له زندان څخه راوایستلی شوم

قرباني

په غبرګو زولنوکې له اختیار سره درځم
ستاغېږې ته مـرګیه لـه ایثار سره درځم
نوبت ته دې ولاړیمه دنیل حریصه روده
لـړصبرراتــه وکـړه له سینګارسره درځم
زما دزړه له کومې دمنصورارواته وایه
مـزارتـه دې پـه غـاړه کې لـه دارسره درځم

دحق اداکول خوقرباني دځواني غواړي
ارمانـه صـدقـې تـه لـه مزارسره درځم
پیرو،دپروانې ته داورونو لوبه څه ده
دمینې ازمـویـښـت تـه لـه انگارسـره درځم
خزان مې په گلزاردارزوگانوباندې راغی
فـریـاد تــه بـه مـاتـمه لـه بـهارسره درځم
پیالې مې پورته کړې دوطن دعشق له میو
دسـرپـه پـیمانـه کې لـه خـمارسره درځم
ستاتوره اوقلم مې مشالونه دسفردي
دربـارتـه دې خـوشالـه لـه ټینگارسره درځم
„کامران دې وي وطن اوککرۍ دې زمانذر،،
دننگ دبـېړۍ نـوحـه لـه تـلوارسـره درځم
دزړه دوینورنگ مې دسینې ټپونه سپړي
یـوگل دپـسرلي یم له پـرهارسره درځم
د„خیال،،په تصورکې دوطن دالهام ناوې
سلام ته دې دعشق له افتخارسره درځم

دځرخي پله زندان -۱۳۶۴

ولاړ

غورځنګ مې دجذباتو له هجرانه سره ولاړ
یوشوق ووځوانیمرګ شوله ارمانه سره ولاړ
لاپاڼې دغوټۍ په خوله کې نه وې موسکۍ شوې
ګلاب پــه پسرلي کې له خزانه سره ولاړ
یوخوب دښاپېرو ووپه شبنم دسباوون کې
دوړانګودلښکرله ارمغــــــانــه سره ولاړ
امیددپیوستون خو په درشل کې بلا وخوړ
دســترګـویــونــظرووله ګرېوانه سره ولاړ
څپې داسوېلیوپه لېموکې شولې اوښکې
سیلاب دمــرغــلرولــه بـارانه سره ولاړ

ـمیني په سوداکې مې یوزړه له واکه ووت
ښوی مخې سوداګرته له نقصانه سره ولاړ
تشویش مې دغمیزې په شروع کې راته ووېل
بـیرغ دآزادی مـولـه نـښانـه سـره ولاړ
په توروزولنوکې یې دښمن ته اېلولم
تصمیم مې دپـولادوله افغانـه سره ولاړ
غدی دغلیمانوپه ښارونو چپاو راووړ
کلتـورمـودنیکونـولـه تـالانـه سره ولاړ
هوس دعاشقي یې شـوتحفـــه دیربکیو
،،دخیال،، دزړه مرغه ووله توپانه سره ولاړ

روتردام ـ ۱۹۹۸

ولګېده

ناڅاپه مې قدم په یوګودر ولګېده
دښکلي یارپه سترګومې نظرولګېده
دهجردتیارودسباوون په انتظارکې
دعشق په پلوشوکې مې سحرولګېده
پاچادپاچهانویم دمینې په نړۍ کې
چې تاج دعاشقۍ زماپه سرولګېده
هماغه تېره غشی چې یې موږته راګوزارکړ
صیادورباندې خپله په ځیګرولګېده

له زړه څخه يې پورته فوارې شولې دځړيکو
نښـــان دپښتانـه ووبرابرولګېده

مريديې لا تراوسه ښکلوي دلاس يرغوې
زاهد خو له ساقي سره بهر ولګېده

جوهردمحبت يې پلوشه دترورړمې شوه
يوسف که په کوهي کې هم ژورولګېده

دجبرپه بهيرکې داړيکومهارټينګ شو
پښتــون په تفـاهم کې لروبـرولګېده

چې يوسلام مې واچاوودعمرپه اوږدوکې
,,هغه هم په هندوغوندې کافـرولګېده،،

په سترګويې چې وليدله تېښته دپرديو
د,,خيال،،په بـدمرغيوکې اخترولګېده

هیــــــله

دمخ ډېوه دې بله کړه تیاروته چې راځې

دژوندپه تروږمۍ کې مې لیدوته چې راځې

مشال دنیموشپوشه داشنادتندي خاله

دعشق په رنګینوکې لګېدوته چې راځې

دژهروبرخه بس ده نوره موږته په بل وېښ کې

ساقیه! پام دې ونیسه پیالوتــه چې راځې

دزړه دوینورنګ خومې دتادښکلا یادشي

رېدیه په دامان کې غوړېدوتــه چې راځې

چې ځان مې پې ستي شي نوزمادمينې اوره
لمبې درســره راوړه بلېدوتـه چې راځې
چلېږه دژوندون دسبا باده را چلېږه
گلونه مړاوي شوي دي غونچوته چې راځې
په دغه سمندرکې خو پياوړي نهنگان دي
پردیـه لامبـــوزنه توپانـو تـه چې راځـــې
په ساندوکې کمپوز دی دسلگيو غبړوه يې
مطربه په ناورين کې فريادوتـــه چې راځې
خماردمينې راوړه لږ تسل دخواشينی ته
جانانـه پـه خاطر کې مې اسروتـه چې راځې
هوس دخوشالی مې لا فارغ له غمه نه دی
زمـا دزړه مـلهمه ښکلېـدوتـه چې راځې
گوزار ته دې ښان دغليمانو ککری شه
د،،خيال،،دموټې تورې چلېدوتـه چې راځې

بدلـــــون

یوجام راته جانانه دجنون راواړوه

دصبرپه چوپتیاکې مې پاڅون راواړوه

دعشق دسمندر دقسمتونوجالوانه

دبرخې په توپان کې مې بدلون راواړوه

دهجردتورتم دسپېده چاودپه سرانجام کې

سپین مخ لکه دلمردسبـاوون راواړوه

دبنګـوپیمـانه راکـړه دسترګـوله خماره

یو،اورمې په ګوګل کې دلړمون راواړوه

زمادسـوې زړه دفـریادونوسرطبیبه

درمل مې درنـځـونـودبـېلـتون راواړوه

چې لاره ترمنزله یې په لروبرکې یوه شي

دې ورکـوپښتنوتـه پیوستون راواړوه

دژوندکـرلـی بڼ دی په سېلیوکې بهاره

د,,خیال،،دهیلوګل پکې زرغون راواړوه

ناخـــــي

ستادسروسترگوخمارته په پیالوکې شراب ناځي

دگـوگل دنني زړه مې پـه لـمبوکې کباب نـاځي

مطرب سرې سترگې راغلی دعدم سړې ثناته

شابازساندې ورتـه راوړې پـه سلگوکې ربـاب ناځي

چاته وینې مستي ورکړي څوك دمینې لېوني شي

گل پـه څانگه کې نخښري په اوبـوکې حباب نـاځي

جنگ په غرونوکې غالب شوغلیم تېښته وکړه شاته

برې خاندي په میدان کې پـه غرمـوکې سراب نـاځي

ویرپـه کلي کې دېره شو ښـاردااوږپه انـگارسوځي

شیخ دتخت مینې مست کړی په بنگلوکې جناب ناځي

کوځې ورانـې کړې ببروپـه ریا کې وینې ژاړي

شـفا رنځ ورسـره راووړپـه اسـروکې خوناب ناځي

په برېښوکې دې سپین خلې ,,خیاله،،وخت را زیږولې

عـشق دعـمرغلام ندی پـه الفت کې شبـاب نـاځي

نیدرلاند ـ ۱۹۹۳

بــېلـــتون

چې مې تېرکړه یوځوکاله په بېلتون کې
لاهغه لمبې مې ګرزي پـه لړمون کې
لاتراوسـه زما عـــزم فـرهـادي دی
سرمې ایښی دی دمینې په تړون کې
چې یې قول درته درکړ نو ولاړدی
هسې پت دوفا شته دی په پښتون کې
که مې سرپه عشق کې ځي پروایې نشته
داخـودود ،دی دسرتـېروپه قانون کې
داشنا دسپینې خولې هسې دستوردی
چې غوړېـږي لکه ګل په سباوون کې
په نخـانخـادمشکو څـپې راغلـې
چې لګیاشـولـې دځنو په سـمون کې
له خوبنې مې زړه په څټ مخې راواوړي
ستـادزلـفودڅـپوپـه اوښـتون کې
که د,,خیال،،دعشق په میوارمان وخوت
بیا دې وګـرزي بېسده پـه جنون کې

کابل خیرخانه

بغـــــاوت

بې غوټيوپسرلی شودګلونوبهارچېرې

له سـيليوتـپوس وکـړه دبلبلو چغـارچېرې

نوردسردباج تړون ورسره نه منواجلـه

مورلښکردبغاوت يـودا ،اووسری ښامارچېرې

بنديوان دجېل ته وايه چې دميني لېونيو

خپل سرونه درتـه راوړل راتـه وښيه دارچېرې

دخلوت له تروږمی نه درڼاپــه تمـــه وزو

دهجران پـه توروشپوکې دسرتېروکرار چېرې

بې جلبه کاروانـونه لټوي ورك رباتـونه

خپل جرس اوځاروان غـواړي داړيکومـهارچېرې

خياله سروريت شوی ښه دی نه ټيټ شوی دبل پښوته

چې لمبه لکه پتنګ شي دسکروټوانګار چېرې

دځرخي زندان ۱۳۶۴

سمباله

په زړوردکېميني شوله سمباله

توري سترګي يې راواړولې ماله

دزړګي بلبل مې غورزي په کوګل کې

چې راګوري نازنينه زماخواله

غوړې څنې يې په سپينه خوله راپرېوزي

دعاشق داسوېليوله شماله

دسپوږمی په رڼا شپول دحيا راشي

چې راوزي يې دمخ ډيوه له شاله

سترګکونه يې وعدې راسره کاندي

چې دميني پيوستون به وي سباله

,,دمراد ميوه په صبرکې پخيږي،،

مزل اوږددی تلوسه مکوه,,خياله،،

روتردام

داگز دغه میدان

تندی دې ښکلوم له کریشموسره دې نه یم

افسوس دی چې دژوندله رنگینوسره دې نه یم

په پانه دګلاب باندې محل مې پاچهي ده

شبنم یمــه دلـمر له پلـوشـو سره دې نه یم

دمینې پیمانه راکړه دسپینې خولې له جامه

ساقـیه ! دشـرابـو له پیالـو سره دې نه یم

دحسن پلوشوته دې تیاره شول مشالونه

دمـخ رڼـا دې ښــه ده له ډیـوو سره دې نه یم

له ورایه درته گورمه دسترگوله کونجونو

وعدې ته به هم درشم له پلموسره دې نه یم

مین درباندې یمه سرکوزي کولاى نشم

خپل سردرته ببنمه له سجدوسره دې نه یم

باور په الاهي لرم دزړه له صداقته

دځان په تظاهرکې له تسپو سره دې نه یم

توپان دشواخون مې دوبوي بېړی دهیلو

سلګیوته مې غواړه له مېلو سره دې نه یم

،،داګز دغه میدان،،اودغه واك هغه زندان

پخپله اراده ځم له پردوسره دې نه یم

د،،خیال،،مینه توده ده خو په زغرده درته وایم

الفت که مجازي وي له وعدوسره دې نه یم

روتردام ـ ۱ ،۲،۱۹۹۹

ځنځیرونه

ستاچې په لېموکې خمارونه مستول شي
ماته په گوگل کې انگارونه بلول شي
مینه خوداوښکوتویول نه دي یوازې
برخه دمینو په اورونو کړول شي
مور ته داسمان د بارانونو په بدل کې
سر په سر له پاسه راکتهونه اورول شي
سرمې دی په لاس کې دوطن دمینې فخر
کار،که په دې لارکې دسرونوجارول شي
،،خیال،،ته په زندان کې داوبواجازه نشته
ستاپه میخانه کې خوجامونه تشول شي
دځرخي زندان

ســـــــــــلا

موږ به سل ځله په خپل منځ کې سلا کړو
چې د ســـــولې په ډېـــوه سیــمه رڼا کړو
اوس د جنګ په سنګرونو کې ولاړ یو
چې دښمن له خپل وطن څخه په شا کړو

د څرخي زندان

راووته

مسته ښاپېرۍ له غالمغال سره راووته
بیا دګلو لښته له وبال سره راووته
بیادګلابۍ ګل غوندې غوړېږي په عطرونوکې
ناڅي لکه څانګه له سمبال سره راووته
بیا به مې دزړه په سرشین داغ دغم راوکاږي
اوس چې په تندي باندې له خال سره راووته
مړاوې غوټۍ هم ورته خندېږي په شنېلیوکې
بیا دحسن حوره له کمال سره راووته
بیالکه هوسۍ هره خواڅارکوي په سترګوکې
غواړي زما مینه چې له سوال سره راووته
بیا مې دګودر غاړه چې پټه ورته ونیوه
څټه مروره شوه له شال سره راووته
زړه یې پټ پټانی دیارۍ راسره غواړي
بیا په سرومنګولوله دسمال سره راووته
ماته یې اوس لاس دمحبت را غزولی دی
خوشي غمازوایي چې له سیال سره راووته
چغې اوناري وکړئ دکلي په کوڅوکې
لرې شئ له مخې چې له،،خیال،،سره راووته
کابل

مـــــــولا

داځنګه توري شپې دي لا غمونه دي مولا

پـه هـره خېلخانه کې فريادونه دي مولا

غوټې دپېغلتوب په سپېړدوکې مړاوې شوې

تـرتوروخاوروﻻندې وربلونـه دي مـولا

بېړۍ زموږ دهيلو ﻻهوکېږي په تړبان کې

دهرې څپې پای تـه ګردابـــونه دي مولا

دننه خوبه کلي کې اتل ددښمنۍ شي

دباندې يې له بل سره لاسونه دي مولا

زړې غدۍ چې ماتې شوې په بيه دسرونو

دنــويــوغليمانــويــرغــلونــه دي مولا

سکروټې د اورونو يې کرلې په هرپل کې

منزل تــه چې رسېږوانگارونــه دي مــولا

گلونـــــه پاڼې پاڼې رژېلـي دي له څانگو

پـه وينو لمبېدلي بهــارونــه دي مــــولا

دلمرله پلوشو سره لوگي دي دباروتو

داځنکه ويـر لړلي ســـــهارونـه دي مـولا

چې څړيکې دزکروي يې ترغزله رارسېږي

د,,خيال،،پـه ارزوگانوگوزارونـه دي مولا

روتردام ـ ۱۹۹۸

هــــــوس

چې راګيردې کړم دزلفو په ولول کې

اوس مې پرېږده دسپين مخ په ښکلول کې

زمـا واړه هوســـــونه سپېلنی شــه

ستادميني دخـونـدونـــو په بــدل کې

که دا سرې سترګې را واړوې په مينه

بيامې ګــوره دبريــوپــه درشــل کې

مين زړه دې پـــه وړيا راشـخه يـوړ

نـــازنيني دکـــاکــــل پــــه اړول کـې

پرهارونه دزړګي مې روغ رمټ شي

ستادستـرګـودستـونـوپـه درمــل کې

هيڅ دغچ په فکرنه اوسې پيمخې

چې مې وژنــې دغمونوپــه غـوبـل کــې

که مې„خيال، ،دخاطرساتې درته وايم

مستوه مې دسـروشـونـدوپه خندل کې

خيرخانه مېنه ـ ۱۳۶۷،۹،۲۴

چــــــــور

بېلتون په سرومنګلوکې جانان راځخه وړي

تقدیـرمې بدل شوی دی ارمان راځخه وړي

دښکلي ښارکوڅوته دولجوپه نمت راغلل

له دېګ‌اوله کاسې سره دېږدان راځخه وړي

بدمسته واعظان له میخانې ځخه راوزي

تصمیم موراتـه اړوي ایمـان را ځخـه وړي

ارشیف ته ننوزي پروني ویاړونه باسي

تاریخ مو په ځټ ګرزوي زمان راځخه وړي

دجنګ پیغام په لاس کې خودسولې په نوم راغلل

دځمکې قـواله مـوشورویـان راځـخـه وړي

پګړی موله شملې سره دلاندې غورځوي

پښتوخویې سرتوره کړه افغان راځخه وړي

دښمن دی بې انصافه لایې زړه ندی سوړشوی

هـڼوکې مـودمـړیـوپاکستان را ځخه وړي

له تېکې توره وباسه له,,خیاله،،سره یو شه

سنګرورته مزبوت کړه چې میدان راځخه وړي

لیبیا، ترابلیس ـ ۱۹۹۲

بســـیا

ستادشونډو په غوټۍ کې دشرابو پیمانه
چې زمـا دزړه بلبل یې کړېبخـوده مستـانـه
په کتوکې دې نخرې دي په بڼوکې دې خطرې
ستـرګـکـونـه دلېمـو دې رانـه غواړي یارانه
دزړه ګوربت مې ګیرشوستادزلفو په لړلړکې
هر یو ول دې دڅـــڼکو دورېښـــمزولانه
په موسکاکې دې ګلونه په خنداکې دې غونچې
مخ دې رنګ لري دمیوخوله دې مسته میخانه
داځواني دې لابسیا شه بڼ دحسن دې سمسور
ماته مه شي نرۍ لښتې،،خیال،، ته مکړه بهانه

روتردام ـ ۱۹۹۸

غفلت

چې ډېوه يې لګېدلې ښکلوله
پتنګ ولې خبر نه وو له اجله

دزاهد ږيره يې وايسته له بېخه
چې يې ورکړه دمريدپه لاس کې خپله

ساقي خپله واك دميودوېش ورکړ
اوس ګيله د شراب مسته کوي ځله

دځپوسره لاهوشوه په ګرداب کې
چې ګلمخيه بې ګودره ګډېدله

هرسهارچې راته خاندې په بهارکې
دخزان چپاودې هېردی لاله ګله

دهجران داور له تاوه خبر نه وو
چې په زړه کې,,خيال،،دعشق ډېوه کړه بله

المان ـ ۱۹۹۴

تــوتکی

چې زما په شواخون باندې خبرشو

ساندې وايستې گلاب پـه اسوېلي کې

دبلبل له ستوني سوی چغارجگ شو

دغوټۍ گرېوان شـوڅيري په شنېلي کې

. . . .

چې زما تر پرهارونو لاندې راغی

دخـــاېــول زړگی دويـنو پيمانه شــو

چې يې واورېده داستان زمادمينې

پتنګ هــله دډېـوې په سـرلمبه شو

. . . .

که مې نه بولې مين دعشق دلارې

سـرمې وگـوره ددارسره په څنگ کې

ولولې مې په شعرونوکې مستېږي

فريادونه مې دسپينې تورې شرنگ کې

. . . .

خوچې سپورې سپکې ورم دغمازانو
راترغـاړه دي دعشـق رنګينې لـومي
داشنا يادونه دومره راسره دي
لکه سـيورى چې زه ځم راسره درومي

. . . .

چې يې خيال زمادزړه کوڅې ته راشي
بې صبري مې نوې پېښې ته رابولي
انتظارمې دامېد په غوږ کې وايي
دبـهارتـوتکى دورې دورې شـورې

دځرخي زندان ـ ۳،۱۲،۱۳۶۴

وطــن

که له تایمه وطنه اوس دبانــدې

اوردمینې مې دې سوځي لاندې باندې

چې حاجت دقرباني راشي هیواده

زماسردې صدقــه شي ستا په ورانــدې

دپـردیـو پــه ماهیو بې ورنکــړم

ستاددښتو خړې تــرخې وچې سپانــدې

دچنګېزدجنګ لښکروکړي نه وې

چې غلیم یې اوس دتــاپــه بـچـوکاندې

خدای به راولي ددوئ دزوال دور

دښمنان دې چې همېش په ویرکې خاندي

ګلبڼونه به یې هېرې نه کړي،،خیاله،،

دبلــبلــولــه غـمیزې ســره ســانــدې

هالند ۱۹۹۸

گیــــــلې

هسې چې دا شوخې سترګې ماته غړوې
یـاره پــه تـپـونــو راتــه مالګې دوړوې
څرنګه ویشتل کوي نښترې دښودې
ژڼـې لکـه وړکـې پــه کــوکـارو ژړوې
زړه مې دې را وتوړه دحسن په نوکارو
نـوردې پــه زړه څــه دي چې اوبـه راخړوې

بیا مې په خوب ولیدل لټکې منګوران
ځکه اوس له زلفونــه دامونه جوړوې
زه دعشق په لارکې ځنځیرونه پرېکوم
ته مې دوهمــونـوپــه اومږي تارتـړې
کانې مخ ته ولې لاس دې ونیسې ترشا
پېټې دګناه دې خپــل پــه مــا را،اړوې
کله چې دې سترګې مرورې شي له ما
سر پــه دنــیاګۍ مې پــه اورونــو کړوې
زه خوله وطن سره جذبې لرم په زړه کې
تــه مــې پــه تــرټلـو ولـولې را سړوې
سرې منګولې ګرزې لکه زرکه په ګډا
خال چې په تندي د,,خیال،،له وینوجوړوې
دځرخي زندان ـ ۴۱، ۱۱، ۱۳۶۴

راووت

بلبل چې په سلگیوکې له غم سره راووت

خاټول ورتـه داوښکوله شبنم سـره راووت

طبیب زموږ.رنځونه غزوي دناسورټك ته

ټـپـونـوتـه دمـالگې له ملهم سره راووت

رهبردخـوکلـونـود تـوبو پـه یادولو

لـه روبل، له ډالـراولـه درهـم سـره راووت

سرتاج دپښغورونو یې چې فخردگنا شو

په تـوروکجاووکې لـه ماتم سـره راووت

لاسونه یې سره کړي دي زموږ.دزړه په وینو

دښمن ته په تسلیم کې له قسم سره راووت

په,,خیال،،باندې ټاپه دکفر هله لگېدلې

میدان تـه چې لـه تـورې اوقلم سـره راووت

دخرخي زندان

لاسونه راکوه

یا کېنه په حجاب کې څوابونه راکوه
یاراشه میخانې ته گیلاسونه راکوه
دسترگوله مستیودې زمادزړه تسل ته
جانانه په کتوکې خمارونه راکوه
یاماتې کړه توبې له پرهېزونوڅخه بېرته
دغېږې په وبال کې ثوابونه راکوه
یا بیا یې درنه یووړمه توپان دبدمرغیو
گودرته را اوچته شه لاسونه راکوه
یو ستوری دسبا شه په اسمان زمادهیلو
دمینې په رڼا کې سترگکونه راکوه
یا خلاص کړه له قفس څخه بلبل دآزادۍ مې
یا بیاپه زولنو کې عذابونه راکوه
یامه را څلوه راته لمبې دښکلې مخ دې
یاسم دې په وصال کې انگارونه راکوه
د,,خیال،،دزړه بلبل چې په ټوپونو ورته راشي
دشونډو له موسکاڅخه گولونه راکوه
هالند ـ ۱۲،۲،۱۹۹۹

میداني مینه

که مې کښناستې په خواکې ځنګ په ځنګ
بیا دې شمه ستا په مینه کې ملنګ
چې په شونډوکې دې شته دی کوم خمار
نه شراب هسې مستي لري نه بنګ
اننګوته دې چې ګورمه ګلمخې
راپه زړه شي دبهار دګلورنګ
چې يې زه په بویږدوسره مستیږم
ستا دزلفو خوشبويي ده که لونګ ؟
زیړ زبېښلی لکه پاڼه دخزان شم
چې په مړوسترګومې ګورې درنګ په درنګ
زولنې مې دزندان فکر ته راشي
چې دې واورمه دسروبنګړيوشرنګ
په زړګي مې دغم تورې لړې راشي
چې وربل دې شي په سپینه خوله راړنګ
که زما ینه سره شي ستا په مینه
بیا دې هله شم الوی لکه پتنګ
زما مینه میداني ده خوستاخوښه
چې له ,,خیاله،، سره سوله کړې که جنګ
کابل ـ ۱۳۶۷،۳،۳۲

رڼـــا

مه برېښنا شه په يو پړك کې
مه توپان شه په ناورين کې
مـه يـو تنـدر هيبـتي شـه
مه هجـوم شه پـه کمين کې
يـوه رڼـا شـه جـاويـدانـه
لکـه لمـر پـه پـلـوشـو کې
يـوکـاروان دژونـد دهـخـو
سـمندر شـه پـه څپـو کې

نيدرلاند

درشـــل

تجلی خوله حیاسره افغانه وه راتله

دخپلې ځوانۍ حسن ته حیرانه وه راتله

بدری دزمانې وه دادزړوگلوځانگه

زمادزړه پـه هیلـوکې سلطانـه وه راتله

وعدې یې کله کله په پلموکې ماتولې

دمینې په کـولـوکـې نـادانـه وه راتـله

درشل دپیوستون ووموروره شوه له مانه

دهـجر پـه تـورتم کې سرگردانه وه راتله

تصمیم دیارانې یې بیا له سره نوی کړی

لـه تېروبـهانـوڅـخه پښېمانه وه راتله

دماین په سر وخته دلارې په اوږدوکې

دوینوپـه څـپوکې ورانـه ورانه وه راتـله

ټپونه دبدن یې پټول پخپل پرونې

د,,خـیال،،دکلي خـواته راروانه وه رانـله

غــــــج

زاهدخوبه خبروي چې پاڅون ورته راځي

دخلکوپه غضب کې پیوستون ورته راځي

جامې ددورنګي یې اوس له تنه څخه باسي

په عقل دسرتېروکې بدلون ورته راځي

توپان را پارېدلی دی دغچ داخستلو

سرونه یې په لاس کې دي جنون ورته راځي

,,اوبه کله په ډانګ باندې بېلېږي،، په دریاب کې

قومونه به هم یوشي چې پښتون ورته راځي

وطن به موآزاد شي دپردیوله منګولو

د,,خیال،،دعا قبوله شوه سمون ورته راځي

پیــــغام

یوزېری په ماوشوچې جانان به راشي بیا

دمینې له توبښې سره خندان به راشي بیا

پیــغام رارسېــدلی دمـزل لــه مسافــرو

دښکلې معشوقې سره کاروان به راشي بیا

موسم دعاشقی به مې له سره پسرلی شي

یــوګل دامېــدونــوارمــغان بــه راشي بیا

دابلنده ډېــوه زمادمینې چې لګېږي

دیــاردپیــوستون سره زمان به راشي بیا

پایان دانتظاربه شي دلارې دڅارلو

دژوند په هوسونوکې تــوپــان بــه راشي بیا

نغمې دخوشالیو به په کلې کې غږېږي

له,,خیال،،سره دمینې امتحان به راشي بیا

خواږه ترخه

چې ورته ګورم کاته دیارکا

چې ورنږدې شم رانه انکارکا

شونډې یې خاندي بانه یې جنګ کړي

په محبت کې خوی داغیارکا

چې سوال ترې وکړم دخوږې مینې

سترګې یې سرې شي اور انتشارکا

ګلونه وېشي چې په موسکا شي

ستوري شرمېږي چې ځان سینګارکا

خال دتندي یې چې شین غمی شي

دمینې داغ مې رنګین شعارکا

په مخ یې زلفې چې راخورېږي

دزړه شیشه مې راته غبارکا

غشي بانه یې دتوروسترګو

دعاشقانو دزړونوښکارکا

هغه چې زه کړم رقیب یې هم کړي

خپله پرې ویاړي ماته یې عارکا

,,خیال،،ته راپېش کړه دمینې جام دې

سرېې بېخوده زړ یې خمارکا

روتردام

تلــوسه

شوق مې پاریدلی دی دمینې سپرولو ته
زړه مې پتنگ شوی په لمبوکې کړولوته

گوره دساقي په دغه وچه پیاله څه وکړم
زه چې تږی ناست یم دجامـونوتشولوته

فکرمې په سرکې راته نوې غوغا جوړه کړه
عقل یاغي شــوی دی دغرونـونړولـوتـه

بیره لمسوي سترې بلــواتـه زمـاصبر
مټ مې افغان شوی دی دتـوروچـلولـوتـه

وینه سېلابي شوه په رگونوکې څپې وهي
عـزم لـېونـی شـودمـرچـلـوماتـوله تـه

مورږخوترېېروونودمېراني کربښې وایستې
بیـامـوزمـانـه څــله رابولې ازمویلوته

خدای به پسرلی کړي په دې وچووچودښتو
سترگي انتـظاردي دگلـونوغـــوړولـوتـه

سرې غوټې دې وگوري دڅانگودسرونو
„خیال، ،که تلوسه لري دنوي ژوند لیدلوته

دڅرخي پله زندان ـ ۱۳۶۴

راځــــــه

محفل درنگینوته له جـــــلووسره راځه

دحسن تظاهرتـه له لمـبوسـره راځـه

شراب چې ناروادي نوزما ترې ارمان ته

دسترګوپه حیاکې له اوبـوسره راځه

لنګرمې ستادحسن دساحل په غاړه ونیو

دعشق په سمندرکې له لامبوسره راځه

تسلیم خوله ازله پښتنومنلی ندی

زندان ته مې که وړې له زولنوسره راځه

ماڼۍ دتصورته مې راستون شولې قاصده

یواځې چې رانشې له درخوسره راځه

دستورواوسپوږمۍ مقابلې ته چې راوزې

دیارسپینه تندیه له خالوسره راځه

دمینې ازموینښت دی دبېلتون په ترږمۍ کې

زمادزړه پتنګه له ډیووسره راځه

چې تېرې خاطرې دګودرونوراپه یادکړي

دیدن ته مې جانانه له بنګړوسره راځه

پخپله ګناه وکړه نودځان ژغورون لپاره

جزا ته خودې زه یم له تاپوسره راځه

تکل دې بختورشه دجنون دجام له میو

دجګوغرونو،،خیاله،،له توبوسره راځه

روتردام ـ ۱۹۹۸

زاهـــدته

شيخه ستاپاره ښه وولـه سجدوسره محراب
فيصلې بـه دې كـولې دوبـال اودثـواب
په جنت كې دې دحوروا وغلمانوهيله ښه وه
په محشركې دې سودادګناهونودحساب
توبې دې په تسپوكې دجمات دګوټ ښكلا وې
ګنه رېره پـه خلوت كې دنفـلونواوكتاب
خپل مذهب دې څنګه پرېښودد ګدى دشوق په تمه
پـه دنيا كې دې راولـړل اورونـه دعذاب
كه په ورځ داخيرت كې له پوښتنوسره مخ شې
ددنيا له هوسونو به دې څه وايې ځواب

ليبيا ـ طرابلس ١٩٩٢

مرغـــلرې

چې هرګام دتادکلې په لوررېدم
مـشالـونـه دې دمينې لګـــوم
لارې نشتـه دېيلتون په تروږمۍ کې
که دمخ ډېوه دې بله شي درځم
دخاطرغوټۍ دې مړاوې مه شه ياره
چې دا لارې ګودرونه دې ځارم
بې ميلې دې په زړه ږدې راته تپونه
خواخوږې دې پرهارونوته ملهم
په ليکلوکې به ستړۍ ستومان نشي
ســتادحسن پـه صفت زما قلم
،،خيال،،ته برېښي مرغلرې دخولودې
چې ځليږي په ګلپاڼوکې شبنم
هالند ـ ۱۹۹۸

پېغله

سره غوټۍ دګلوپه بهارکې غوړېده

پېغله پښتنه وه چې لـه ورایـه ځلېده

لاره یې خارله ترګلبڼه پـه لېمو

زرکـه غـرنۍ وه ګـرزېدوتـه سـمېده

کله چې روانه شوه په نازوکرېشمو

چـټه پـه مـستیوکې لـه خیاله ړنګـېده

نوك به یې نیولی وو دپل په اخیستو

مـسته غـرځنۍ له خپله سیورې ترهېده

غاړې دګودرته چې راورسېده دا
سپینه مرغاوۍ شوه په اوبوکې لمبېده
اړخ په اړخ به اوښتله یوه په بله خوا
کـــله بـه دکب پـه شانې لانـدې ښوېده
وروسته یې غېږ واورېده دپاڅودنځا
شـــــرم لــېونۍ کړه پـه څنګو پټېده
فکرېې کاووچې ګواکې ولیدله چا
کتـه ګـــړندۍ شـوه پـه اوبوکې ډوبېده
غلې شوه دځنو په صدف کې مرغلره
رنګ یې ووالـوتی نجـلـۍ ډېره شـرمېده
کله چې بیاپوه شوله چې نشته دلته څوك
پاڅــــېده ورېښمینه لـه اوبـوڅخه لنده
پټه شوه په ګلوکې داپرخه دګهیځ
هلـــته دغـلیم پـه یـو راکټ ولګـــېده
سره غمي یې مات شول په بدن کې دټپونو
ونــه وه چـــپه شـوله پـه ځمکه ولـوېده
ویني بهېدلې دسپوږمۍ له پرهرونو
سره ګـېډۍ دګلو پـه چمن کې رغـړېده
چیغې یې په خوله کې شوې له وېرې څخه وچې
,,خیال،،چې ورته راغی په کټ کټ وژړېده

څلوریځه

دمرګ استازي راغلل خوځېدی نه شمه چېرې
بندي دپنجرویمه پیرې رانه چاپېرې
پیمان راځخه اخلي دوطن دخرڅولو
همت له مانه وژني ارادې راځخه پېرې

دځرخي زندان ۱۳۶۴

ملهم

که ونه لیکي ښکلا دښه صنم

دېرې ورې شه زما دلاس قلم

پاڼې پاڼې مې دزړه ګلاب غوړېږي

چې صفت دتوروسترګویې لیکم

هسې چارې یې دمخ لمبو راوکړې

لکه لمرچې راخورېږي په شبنم

که زما دمینې زړې زرغونېږي

نودې خاورولاندې شم لکه غنم

پرهرونه دزړګي مې روغ رمټ شي

ستادشونډودخندلو په ملهم

لکه ترهنده هوسی راڅخه تښتې

چېرې نشولې د„خیال، غوټې ته تم

کابل ۱۳۶۸

ماا وتا

ماخو،جادودزور او زرمات کړ

تا مې دبل په توره سرمات کړ

ماوې بچوته به سنګرې سپارم

تامې دجددلاس خنجرمات کړ

زه خودستورودانداز په تکل

تامې دلوړپرواز وزرمات کړ

ماترور.مې ته مشالونه کرل

تامې دهيلوروڼ سهرمات کړ

منزل نښان وولـه اټکه سره

تامې دژوندروان سفرمات کړ

داباسين نغمه دې وتړله

څلې دوياړدې دخيبرمات ک

د،،خيال،،دعشق داميدونوتړون

تاله رقيب سره بهرمات کړ

روتردام ۶،۷،۱۹۹۸

دڅنکوزولنې

دغه مین زړه مې دایې بلنده رڼا
دغه هوسی سترګې دازماد یاربنکلا
دغوپاروليدي درګرده دپلټون
دغه خرخشې دغه کړکېچ دغه غوغا
دانوې نخرې دغه نازونه اوملنډې
دغه په تېروبنووژنې داجزا
دغودڅنکوزولنې رایادولې
دادي ځنځیرونه دغه متې دي زما
دغسې نادودې اوناخولې دپیمخو
دغه دي سرې وینې دغه دښته کربلا
دابه ګوره هیڅکله بې غچه پاته نشي
دغه ګنې اوښکې دغه ساندې اوژړا
دابه یووخت وکوي کیسې دیرغلونو
دغه رڼه ستورې دغه ځلنده سبا
„خیاله،،وارخطانشې په دغه ترورمی کې
مینه په هرغم کې ده پیاوړې رهنما

دڅرخي پله زندان ۱۳۶۴

پــــت

چې دژوند هستي مې ولاړه په تهمت کې
سرنـوڅـه دی چې اوس درومې په الفت کې
دبلـــــبل دچـــيغوسازدميني سوزدی
دغـــــونچې دښـــکلااورپـــه لـطافـت کې
دسکون ناصحان لاس په دعا ناست دي
دسرمــــستوکـاروان ځي پـه حـرکـت کې
شيخه ښه شوچې يې ستاله مخه جګ کړ
د، ريـاحـجاب دجـنګ پـه عـاقـــبت کې
پاچهي دې,,خياله،،نه وي په پستي کې
دزنــدان تــورې تـيارې دې وي پـه پــت کې

روتردام ۱۹۹۸

څــوك؟

په توره کې زمری دی

اودپوهې په سیالي کې

ګیدړ پې زورورشي

نوپه هره خوایې بیایي

داقوم به وي څوك؟

وطن په نوم ددوئ دی

اختیاریې دپردیو

دبل په لاربنـــــــوونه

یوله بله سره وژني

داکومه جامعه ده؟

په بیه نه خرڅیږي

باړه یې ده ارزانه

لپاره دپـــردیـــو

ترخپلوسروتېردي

دا کوم ساده اولس دی؟

نه کورلري په ځمکه

نه یې ستوری په اسمان

چې وچه ګوله تېره کړي

نـوشکرهــم وبـاسي

داصـبر بـه دچا وي؟

لاسونه يې تنګاکې

دپښتونتلي يې چاودې

دکارحاصل چې واخلي

نودبل کندو يې ځای شي

داعدل به وي چېرې؟

سالاردټول ملت وي

خوږبه يې زده نه وي

همکاري يې ترجمان شي

خپل اولس ته په ويناکې

دابرخه به دچاوي؟

که شل کسه همږبي

پخپلوکې غږېږي

چې يوبېګانه راشي

واړه ژبه دهغه کا

داڅوك دي په سخا کې؟

،، په يوشي اتفاق دی

چې نه به کړي يووالی،،

هرڅوك په ځان مين دی

هسې لويه ځانځاني ده

داچېرې ګډوډي ده؟

مکوه پوښتنه

هغه سترګې مې لیدلې دي چې مکوه پوښتنه

نن یې هسې توري کړې دي چې مکوه پوښتنه

زما زړه چې شوتښاکې دتاوده ګوګل دننې

پیمانې مې پورته کړې دي چې مکوه پوښتنه

چې داورځپوته ولوېدمه ستادعشق له زوره

سرې لمبې دې بلې کړې دي چې مکوه پوښتنه

ستادزلفوپه ولول کې چې راګیرشومه جانانه

زولنې مې شرنګولې دي چې مکوه پوښتنه

ماچې سردخپل وطن په مینه ونیوه په لاس کې

هومره ستونزې مې ګاللې دي چې مکوه پوښتنه

چې مې پل ورپسې واخیسته دعزم په رڼا کې

زمانې مې خوځولې دي چې مکوه پوښتنه

„خیال، ،خبردی په دې ښارکې دپردي مطرب رباب ته

داسې مستې نڅېدلې دي چې مکوه پوښتنه

کابل ۱۳۶۴

اړیـــــکې

ترڅوخو چې دحسن وي له ګل سره اړیکي

لري بـه فـریادونـه له بلـبل سـره اړیکي

ښکلا لري له عشق سره په خوندکې ګډې پولې

تصویـردپیوستون یې له غزل سره اړیکي

دحسن ګل اندامه چې حاضره پکې نه وي

دمینې بـه نوځه وي له محفل سره اړیکي

نسبت دقربانۍ چې وي په مینه اوښکلاکې

د،اوراودپتنګ وي لـه اجـل سره اړیکي

دیارپه سپینه خوله باندې چې څنې پیچ وتاب شي

دسـترګـودکتو وي له ولـول سره اړیکي

انځوردننداري یې جوړوي دزړه تپونه

اشنادتندي خال دې له وربل سره اړیکي

دتورې شپې بلاوي وېښوي راته په خوبه

دتـــوروتـوروسـترګـولـه کجل سره اړیکي

یادونه دناخوالوسپخوي زاړه تپونه

د„خیال، ،په تصورکې له کابل سـره اړیکې

هالند

ځار

یوسېلاب که څاځکي څاځکي شي نایاب شي
خوکه څاځکي سره یوځای شي دریاب شي
دریابونه په څپوکې توپاني شي
توپانونه سمندر شي انقلاب شي
په هرپل به یې ځارې دخوځښت لارې
انقلاب چې بې ګودره شي خراب شي
هرګرداب یې زمولوي دقوت زېرمې
په موجونوکې یې زړه لکه حباب شي
ګوزارونه دپردیوچې پې راشي
دحباب تناکه وچوي خناب شي
په خناب کې چې رهبر دبل غلام شي
نوساقي شي اوجامونه شي شراب شي
دشرابوله مستیوسره ,,خیاله،،
دافغان بچي اورونوته کباب شي

هالند ۱۸، ۸، ۱۹۹۸

پاخه پاخه

کړم چې هوسونه دجانان پاخه پاخه

خـــورم به گـــوزارونـــه دزمـــان پاخه پاخه

کرښې دبریوکه ازغوکې سپخېدلې

درومې په دې لاره کې مستان پاخه پاخه

سیخ به شي دښمن دخپلې ماتې په بهیرکې

بیاکه مورچل یوکاندي ځوانان پاخه پاخه

نوم لري غیرت لري دعلم برخه نه لري

شنه زمـري دتـــوروافـــغانان پاخه پاخه

مینه مستانه چې افسانه دزمانې شوه

مـــوږلاڅـــه اومـــه ووغـــمازان پاخه پاخه

مادیارپه مینه کې گاللي سرپه سردي

دېـــرعـــــمرغـــــمونه دزندان پاخه پاخه

سرمې شوناڅـاپه دنظـمونـوپه پېیلو

,,خیاله،اوس نـوگوره شاعران پاخه پاخه

دځرخي زندان ۱۳، ۱۰، ۱۳۶۴

چوف

څوك يې تېرايستل په چوف اوپه دمونو

څوك يې ښكېل كړل دپرديوپه دامونو

زړه يې سوړنشوپه دې غريبوخلكو

اوس يې وژني په مېزايلواوبمونو

دوطن مینه

که هرڅومره یوهوښیاراوګلالی شم

دوطن په نامه مست اولیونی شم

هرساقۍ مې دپیالې ملګری بولې

خوچې وخت دپیمانې شي نوپردی شم

دامیدکچکول په غاړه وصال غواړم

که هرڅومره دپیمخوخندنی شم

په ما مینه دیاردومره اغېزه کړي

چې دمخ ښکلايې ووینم ګونګی شم

هره پېښه مې چې لارې ته یوخندشي

زه دعشق ډېوه کړم بله بریالی شم

دا زمونږ دلېونوېری چې ګورم

شین چمن شم غوړېدلی پسرلی شم

سربايلنه دوطن لپاره ویاړدی

،،خیاله،،زه دې په دې لاره کې لوګی شم

زندان

ورږمې

جانانه چې حجاب دې له وربله څخه ولاړ
زړګی مې ستاپه عشق کې له کوګله څخه ولاړ
مشال ووراجوت شوانتظار زما دشوق ته
دسترګوپه یو، رپ کې له محفله څخه ولاړ
ورږمې یې لالهانده ګرزېدلې په ښپوکې
عطرونه دې دزلفوله ولوله څخه ولاړ

دزړه داسروصبرمې دتا دمینې اورته
دعشق په امتحان کې له اوله څخه ولاړ

ارمان دنیکمرغیو مې له پېښوڅخه جارشو
دلوړوغروتوتي وو له منګوله څخه ولاړ

سېلۍ ورباندې راغلې دشمال دساړه منې
بورا خوراضي نه ووچې له ګله څخه ولاړ

چپاوېې په غوټیوکې چې ولیده په سترګو
یو سوزداسوېلیوله بلبله څخه ولاړ

دژوند ،لوبه چې ګرمه شوه دهیلوپه غوښتون کې
دنیمې لارملګری له درشله څخه ولاړ

دپلارکلی یې پرېښود درقیب په تمه ووت
پخپله حرامي وو چې له خپله څخه ولاړ

ترخپلې غرغرې لاندې یې غاړه وه راغلې
نصیب یې زورور وولـه اجله څخه ولاړ

دې نویو، ږیرورو چې وارونه په ښار وکړل
د,,خیال،،کډه په سرشوه له کابله څخه ولاړ

هالند ۱۹۹۸

پسرلی

په دې شنه زرغون بهارکې ښې رنګينې ننداري شته

دخاټولو کاروانونه دبلبلوترانې شته

دبرېښناووسپين پړکونه د وريځودرمندونه

مرغلرې بارانونه دسيندونوسلسلې شته

دشنېليوښکلاګانې دګلخانګونڅاګانې

ښې سپېڅلې ارزوګانې ګرمې ګرمې ولولې شته

توتکی کړي اتڼونه پاس دژاڼوکتارونه

دمرغيوچغارونه ښې خوږې نغمې شته

ګودرونه دمنګيو شورماشورېږي دبنګړيو

هم دپېغلواوزلميو پټې پټې ياراني شته

دګلابوښه عطرونه سرې غوټۍ اوچمنونه

له ساقي سره جامونه ډکې پيمانې شته

مينه شته ده وينه سره ده هوا ښه ده خوافسوس چې

دوطن دشهيدانو نوې نوې هديرې شته

په هرکورکې په هرکلي څوك ټپي دي څوك وژلي

په چاجوړدي نوې څلي هرې خواته ويرانې شته

سرې ګولۍ دي،،خياله، اوري غليم ګرزي دورې دورې

لابهيرې وينې نورې دتوپونوزلزلې شته

خيرخانه مينه ۱۳۶۸

بهیر

چې دځان برې یې غوښت زمونږ په ویرکې
اوس یې خپله ماتې لیك شوه په تقدیرکې
درتبې حریص ته وښیه ناصحه
دتسپوتارونه غبرگ درومي په میرکې
دکاروان په خوځېدوکې وبال راغی
چې غماز ورسره مل شوپه بهیرکې
نامرد ،وتښتېده بیادغلیم کورته
خپل ساده لښکري پرېښودپه ځنځیرکې
که یې تول کړې له شیطان سره په تله
دحریف گناه درنه ده په تقصیرکې
دصراط دتورې لارې وېره نشته
که دېوه مودانصاف وي په ضمیرکې
قافله دامېدونوپه اقدام ځي
موانع خو ورسره وي په مسیرکې
د,,خیال، ،ژونددغم دپېښویوه لړۍ ده
چې یې گورې دشعرونوپه تصویرکې

هالند، کوفوردین

مـــــنزل

غږ زمادسولې خو پېرروونوته رسېږي

زوږ دســپينوتـورواسـمانـوتـه اوچتېږي

سين داباسين دی دپښتون دهيلوپوله

زړه مې په سينه کې دغه شوق ته هوسېږي

سربه زما تيټ نشي چنګېز دزمانې ته

مړی مې له پاسه که په دار باندې ځـړيږي

بلنده ډېوه يمه نه ځايه نه خوځېږم

اورمې کـه دسـرپـه ککرۍ بـانـدې بلېږي

پرېږده که دلمرتبې ور وداغلې پوندې

خوښ دي افغانان چې منزلـونـوته رسېږي

پام کړه چې په شانه شې دخلکوله سنګره

,,خياله،،که اره دې په مرۍ باندې چلېږي

دڅرخي زندان ۱۳۶۵

حــریــص

دزاهدگوزاره نشي په داهسې واړه جام
ساقي خم ورته را اخله دې حریص ته هرمابنام
ماتـوي تـوبې پـه پټه دګناهـو په کولو
حریـف روږدی دی پـه دواړوپـه حلال اوپه حرام

۱۹۹۰،۶،۱۵

خـــواله

ستر گوته دې گوره چې داځه راسره کاندي
څنگه گوزارونه دې بـانـه راســره کاندي
شونډې دې سکروټې شي دحسن په انگارکې
اوريې پـه څـيگرکې بلـېده راسره کاندي
زړه ته مې چې راشې، اوردمينې پکې بل کړې
دغسې ناخـوالې دې راتـله راسره کاندي
تېرې خاطرې دېارانې دې چې رايادشي
تـوله ورځ پـه فكركې خواله راسره کاندي
وگوره لېمې دې جادوگرې دي که څه دي
روغ مې لېونی کړي چې كاته راسره کاندي
ناز او اداگانې دې ملـنډې رانـه غـواړي
لوبې پـه نخـروکې دغـرځـه راسـره کـاندي
څه گيله پـه کـارده لـه پـرديـودښـمنانو
وگـــوره تقـديـره پښتانـه راسره کـاندي
هرزنگه نادودې چې له„خياله، ،سره غواړي
خوبن يمه له گرانه ځخه ښه راسـره کـاندي

جرمني فرانكفورت ۱۹۹۸

پــــام !

شاه دزماني چې را لېږلی له بهـرشي

واك يې دپښـــــتون په کور وېښلی لروبرشي

پړی دکاروان چې دپردوپه گوتوکېوزي

لاريې دبهـــيردتـباهـی پــه گـړنگ سـرشي

لاس دې دغليم ترپښولاندې مـه شه ياره

سيال په ازمويښت کې که شغال وي زوروړشي

مينه چې ډېوه شي دامیدخونه رڼا شي

هـوډ چې افـغاني شي وياړيې خـلی دخيبرشي

,,خيال، ،په پنجروکې نه دخرپ شي نه دترپ شي

بازچې په دام کېوزي بې مـښوکې بې وزرشي

امستردام ۱۹۹۸،۸،۸

وطـــــن

څو مې ګرزي څاڅکي وينه په بدن کې
پرې به نه ږدمه غليم پخپل وطن کې
که دښمن ته مې ورځې شي په مورچل کې
بيا مې مړې ته اور ورکړي په کفن کې

زندان ۳،۱۱،۱۳۶۴

هـــيله

ساقي تږی يم دميني اوبوه مې اوبوه مې

ستادسترگوخمارراکړه مستوه مې مستوه مې

زه دپېښوڅپوراوړم دخوني گرداب غمۍ ته

ډوبوي مې دې کړی ته ژغورروه مې ژغورروه مې

دهوس مرغه مې گرزي بيا مې پېښوته رابولې

پرې مـې نږدې تـلوسـوتـه څنډوه مې څنډوه مې

ستړی زړه مې لږهوساکړه توره شپه مې رارڼاکړه

دوربېښمين وربل په تال کې زنگوه مې زنگوه مې

ځورولی يم غمونو ستاپه عشق کې تومتونو

خـودحسن پـه درمـلـوروغـوه مې روغـوه مې

چې په مينه کې کباب شم چې يومست خراب خراب شم

ستـادسـروسـترگوانگارته کړوه مې کړوه مې

دځرخي زندان ۲۱، ۱۰، ۱۳۶۴

څـــنګه ؟

سوله دې چې نه غوښتله جنګ دې وليدڅنګه
پاس په ککرۍ باندې کلنګ دې وليدڅنګه
ژوندپه ورورولۍ کې خودې نه وه،په نمت کې
تـوره چـې راووتـلـه شـرنګ دې ولـيـدڅنګه
ډېـرې پـاچـهـي دې پـرزولې دې پـه زوره
دلـتـه پـه دې غـرونـوکې ملنګ دې وليدڅنګه
دغـه ګلالي دې وو په چـوپـه کې ليدلي
اوس چې پارېدلې دي غورځنګ دې وليـدڅنګه
ساپه سـادې وخوړل پيـاوړې ګـوزارونه
بـېـره زمـوږځـرنګه ده درنـګ دې ولـيـدڅنګه
باغ دآزادۍ مو چې په وينوخـړوب شوی
څانګې يې ګلګونې شولې رنګ دې ولـيدڅنګه
تاسې اورېـدلي دخيبردسـرلـوړيـو
شاته اوس په تېښتـه کې سالنګ دې ولـيدڅنګه
بڼ دارزوګانوخوسمسوروويه دې ښارکې
ستـاسې لـه يـرغـلـه سـره ړنـګ دې وليدڅنګه
,,خياله،،چې پياله دې دهيواد دمينې نوش کړه
وايـه لـه جـنـونـه سـره بـنګ دې ولـيدڅنګه

دڅرخي پله زندان

وربل

چې په مخ باندې يې زلفې راولول شي

دزړګي په سرمې اوردمينې بل شي

دګناه پيټى به څوك په غاړه واخلي

كه دخوب په بېخودۍ كې رانه ښكل شي

دالفت ډېوه يې خاندي په څېره كې

چې يې سترګې ددروغو په كنځل شي

مابه نه ترټې دحسن ګل اندامه

كه مې پام بې اجازې په تور وربل شي

دغوټۍ دسپېږدو دوربه راشي

چې يې ,,خيال، ،ته ښكلې شونډې په خندل شي

بـــت

یوگل دپسرلي وم ژیړه پاڼه شوم دمنې
په لاس کې مې کېکاږي ژوبلوي مې حرمونې

مېچنې په ما گرزوي عطرونه رانه باسې
پـه څنوکـې مې نه ټومبي ددغه کلي نجونې

یوبت دزمانې ومه انځوردغره په زړه کې
بـاروتـو رانـه ورانـې افـسانې کړلې لرغـونې

زمـوږدزاهدانودیـهودوغوندې خوی ده
دژمې پـه یـخنی کـې ړنگوي دخلکوخـونې

کړکېچ دگڼو ږیرومهاجرکړوله وطنه
دبخت پـاڼـه که واوښـتـله بېرتـه یـوورتـلونې

دعصرله کاروانه،،خیاله، ،څکه شولوپاته
دجـهل خـپـکـیوټینگ نـیولې یـوتـرسـتونې

روتردام ۲۰۰۱

کله کله

کله مې له خپله کلي ورتې یاران
کـلـه یـواتـل یــمه دتـــورودمـیدان
کله خنداراشي په یادونودبـهار
کله مې ناخوالې ژړوي دســوړخـزان
کله لاغوټې یم په امیددغوړېدو
غواړم چې ملګری شم دګلوډکاروان

کله مې گلپاڼې خوروي پستې وزرې
ژوندته هوسېږم هڅوم دزړه ارمان
کله تازه گل شمه دښکلودوربل
کله پاڼې پاڼې رژېدلی په دېران
کله مې بیا وتړي دزلفوپه ورېښمو
غواړې ښاپېرۍ رانه دمینې امتحان
کله رڼې اوښکې وڅوم دیتیمانو
کله توره واخلم لمرزومه پاچهان
کله یومرغه شمه په غرونوباندې گرزم
کله مې صیاددخپلوغشوکړي نښان
کله هسك ته وخېږم د ستورونندااره کړم
کله په هیوادکې خواربندي یم دزندان
کله چې په بریدشم دوطن لپاره„خیاله،،
تندریم سېلاب یمه غوټه یم دتوپان

زندان ۱۳۶۴،۱۱،۲۰

سباوون

لیلاته خبرورکړه چې مجنون درته راځي

دتورې شپې په پای کې سباوون درته راځي

هوکې دپیوستون دې په لاسلیك کې درنه غواړي

دمینې وفاداردې دپرون درته راځي

دزړوګلوباغ به دې سمسورشي نازنینې

دوصل په درشل کې دې سمون درته راځي

ژوندون خوپه دنیاکې یوه تحفه دعاشقۍ ده

دکرکې له قاصدسره بېلتون درته راځي

چې زړه یې ستادسترګوپه نرګسودی بایللی

لالي ته لارې څاره چې مفتون درته راځي

غوټۍ دپېغلتوب به دې دیاردغېږې ګل شي

دزلفوپه څپوکې اوښتون درته راځي

دکلي ګل اندامې زمازېری په تاباندې

د,,خیال،،سره په مینه کې تړون درته راځي

۱۹۹۹

مرغلرې

چې رایادکړم دصنم خوږې خبرې

ترمې اوښکې شي دسترګومرغلرې

زړه مې ډوب شي دنېستی په سمندرکې

چې دژوندملګرې وینم لرې لرې

توري لمړې مې په زړه باندې را پرېوزي

چې دیارځنې خورې شي لرې برې

مات زړګی به ننواتې ورته یوسم

که پخلا شي تورې سترګې مرورې

په الفت کې چې وفاورځخه غواړي

جفاکارې دي دحسن زورورې

„خیال،،دې نه کوي ګیله له خپله بخته

نازولې په زړه سخت دي تربرې

زندان ۲،۱۱،۱۳۶۴

تــــجربه

څله به ګیله کوم همته له تقدیره

ښــه ده چې عــادت شــومــه دمـتهوله څنځیره

ژونددحرکت اودسکون مقابله ده

څــوان دی چې یې لــوری شي له خوځنده بهیره

هره قافله لري مخکښ په خپل سفرکې

مــورپــه څانــڅانــیوکې روان یــوبې لـه مــیره

سهوه دانسان دازموینوتجربه ده

چــارې په عمل کې چېرې نــه وي بې تقصیره

لاره به پیدا شي دمنزل په لورې ,,خیاله،،

مټ مې که راخلاص شي دژوندون له اوږده ویره

نېدرلاند

ستـــــرگې

نن مې غلې غلې څارې شرابي سترگې دچا
پـاروي مـې دزړه مـينه شبابي سترگې دچا
په کاتوکې يې جذبې دي په راتلوکې يې حملې
له گـوگله زړه راکاږي عـقابي سـترگې دچا
دسترگوتورول يې ډيروي دځواني بيه
فريبگرې دي کـه څه دي قلابي سترگې دچا
څپې دتاثيراتويې چاپېره شوې له مانه
ډوبوي بـېړۍ دژوندمې دريـابي سترگې دچا
زمازړه يې پېيلی په سيخونودبڼوکې
کـړوي يې اوردعـشق تـه کبابي سـترگې دچا
د,,خيال،،دزړه نه باسيَ خزانې دارزوگانو
له چـــوراو لـه تـالان سره آبـي سـترگې دچا

زگـــروی

ستا په عشق کې دهجران پېټې درانه دي

تـورې شـپې په ماخـورې دبېلتانه دي

چې له خولې مې هسې سوې کوکې وزي

دعشق څرېکې مې لگيا په لړمانه دي

دهـوس تـوتي مـې لټه کړي هـواتـه

خـو وزرمـې داسـرولازولانـه دي

لازمـا دژوند پـه غـولې دپـرديـو

نـابـللې چـپاوونـه مېلمانـه دي

لنډوي دسـترانسـان دارمـان کرښه

لاد،،خيال،،هـوډونـه هـسې پښتانه دي

دخرخي پله زندان ۸،۱۱،۱۳۶۴

دښاغلي عارف خزان دښکلي شعر په اقتفا

ستړي شوي

فلك خورحم نکړي تندرونه ستړي شوي
زمـــوږ دسرله پاســه گـوزارونـه ستړي شوي
دژوندبيړۍ مو راغله دگرداب په څنډه گرزي
موږ ښه يـولاخوځيږوتـوپانـونـه ستړي شوي

ترخوبه منتظردسباوون دپلوشویو

دهـــجرپـه مابنام کې تورتـمونه ستړي شوي

دهرپتې په سرکې يې قفس راته نيولی

په لوموکې مور،رور،دي يودامونـه ستړي شوي

لنگرمـودمحـبس په پنجروکې اچولی

سـتومانه خـوهيخ نه يوزندانونه ستړي شوي

لاتوغ دآزادۍ موپه سنگرکې ټينگ نيولی

دبـدوگـاونډيـويـرغــلونـه ســتړي شــوي

پيالې په غاړه اړووغمونه موتېرياسو

سـرونـه تاوده نـشول خوجامونه ستړي شوي

زموږ په پسرليوکې سپلۍ دمنې گرزي

غــوغــادبــلبلانــوتــه گلونـه ســتړي شوي

زې پټه پټه خارم دکلاپه هرکنډوکې

ليلاخــولاولاړه ده بــامــونــه ســتړي شوي

دزړه مين توتي مې رانه چيغې سورې غواړي

د،،خيال،،داسـوپلـيوفـريادونـه ستړي شوي

روتردام ۱۹۹۸،۷،۲۰

هـــــــوډ

دامینه دمجنون ده،درېډلای ورته نشي
یاتوره دپښتون ده ټینګېدلای ورته نشي
جنون دعاشقي یې رهنمادپلټون دی
سنګر یې دی نیولی راوتلای ورته نشي
که هوډدقربانۍ دپروانې درسره نه وي
عشق بلنده ډېوه ده کږېدلای ورته نشي
دزړه له هره ټپه مودوینوفواره خي
شعاردازادۍ دی تم کېدلای ورتــه نشي
د,,خیال,,دزړه غوټۍ چې پرهرونه درته سپړي
داوښکوله باران سره کتلای ورته نشي

۱۹۹۸

سلوک

اوس چې وینې ښه سلوک اوکمینې زما
غمازان کوي درګرده شیطانې زما
بیا ټاپې په ماوهې دتومتونو
چې یې ولیدله مینه انسانې زما
ماچې څومره کړوي دمینې اورته
هومره ټینګه شوله دنده وجدانې زما
حادثې پې دزمان اغېزه نکړي
دپولادو غوندې هوډ دی افغانې زما
دوئ مې وژنې زه دعشق سندرې بولم
ګوره څه عجب انصاف دی میدانې زما
دغلیم دواړه غوږونه به کاڼه شي
که یې واوریدله چیغه توپانې زما
څرخې زندان

گـــوذر

الفت په ماپسې دی په گودرمې ورولي
دپـــښغلـودمنگـــيوپـــه لنگرمـــې ورولـــي
دښکلوپه ټوليوکې مطلب ديارليدل وي
دمينې تـقاضاده بـــرابـــرمـــې ورولـي
پلتن دښکلونجونودی مرچل داوبوغاړه
زړگـی مې پارېدلی پـه سنگرمې ورولي
له سرسره سوداده دگودردغاړې مينه
تکل مې سوداگردی په خـطرمـې ورولي
وعده راسره نږدي دماښام په تروږمی کې
دوخت دغـه نېټه ده مازديگـرمې ورولي
که هرې خواته ځمه بله لاره راته نشته
قـسمت يـمه نـيولی پـه دلـبرمـې ورولي
يوازې چې ولاړه وي هم سخته ده ورتلنه
دمينې زورتـه گـوره پـه لښکـرمې ورولي
لاسونه يې سره کړي دي د،،خيال،،دزړه په وينو
دعشق برخه خوږه ده په اخـترمـې ورولي

ګــیله

عشقه زه دې څرنګه له غمه په سلګو کړم
ګـیردې پـه پـردیـوځـنځیرونـوزولـنوکړم
پرېږده که دې غابښی دملا راته رامات کړ
ښه شوچې خبردې ددښمن له دسیسوکړم
نیت مې دبهاردګلکځونودوړموو
ګـډدې دخـزان پـه زیـړه لاره داغـزوکړم
بڼ دنېکمرغۍ مې دې وېښلی په سېلیو
زه مـین بـلـبل دې دقـفس دپـنجـروکړم
شوق دې په شعرونوکې دخپلې ژبې راکړ
نظم مې زده نشوخومجنون دې دپښتوکړم
,,خیال، ،دې غلیمانو ته تړلی په لاس ورکړ
اوس دې پخپل کلي کې ګنهلی دپردوکړم

دځرخي زندان ۱۳۶۴

ارمـــان

چې دزلفوخوشبويي دې راغله ياره

روغ زړگی مې دې په چيغوباندې سرکړ

ستادمخ رڼاچـې وځـلېده گرانې

ټـول وجـودمـې دې لـه خـاوروبـرابـرکړ

. . . .

کـه زمـادزړه بنسټ دې خوځولی

سـتـادمـينې تـوپـانـونـه سرپـه سـردې

گوندې پيل شي له سره دعشق لوبه

پــه لـېموکې دې سـتـونـه سـوداگـــردې٠

. . . .

هغه ښه نېټه به کله ياره راشي

چې راتاوکـړې ترماسپينې لېڅې غـبرگې

بيا به نه کوم گيلې درته غمگينې

کــه مـې ولـيدلـې سـتاگلالی سـترگې

. . . .

هسې رنگه به درگرزمه جانانه

لکـه مـارچې تـرسينځله راچاپـېرشـي

ماته دومره مستې راکړه ستادمينې

چې داتـــېرغــمونه واړه له ماهــېرشي

نصیبه !

دکیشف زغرې دې وایستلې راغلې
دځـژګي غـشي دې ولـونل رابـانـدې
دلړم پـه نیش دې وچیـچلو واړه
دښامار دخولې خواړه دې رانه جوړکـړل
داسمان دې تندرونـه کړل راکته
پـه تـوپـان دسمندرکې دې لاهوکړو

سکاټ دې هم دشوررويانورا باران کړل
په راکټ دامريکا دې وويشتلو
ددوزخ په عذابونودې لګياکړو
دجنت په ټيکدارودې بسياکړو
دجاهلوخوانصاف راته معلوم وو
عدالت دې دپوهانوهم راوکوت
خپل پردي دې پرمورړواړه حاکمان کړل
دسړي اوسپي ترټني ته ذې اړکړو
دتمساح اوښکې دې هم رابانده توی کړې
دلېوانودښکارغوښې دې کړوبېرته
دسنګرپه قوماندان خودې سنګسارکړو
دمحبس په بنديوان دې هم په دارکړو
لادې زړه رابانده سوړنشونصيبه
نورنوڅه راڅخه غواړې په ناورين کې
اوس به خپل سرونه ونيسو په لاس کې
هردښمن ته به مورکېنوپه کمين کې

نشـــته

په لټون کې مې دهیلوغمی نشته

غـمازان پـه منځ کـې گـرزي بـری نشته

په گوگل کې مې دمینې انگاربل دی

دبـېلـتون په اورسـوځـېږم لـوگی نشته

بیا یې ولې ازمویي دوخت نادودې

پـه افـغان کـې دمـــېړانې کـمی نشته

یوله بله یې پخپله که بېل نکړو

دآدم پـــه خـېلـخانـــه کـې پـردی نشته

افغانان که هم دیووطن زامن دي

سره وژني پخپل منځ کې زړه سوی نشته

ستا دظلم هیبت دومره په,,خیال،،پرېوت

چې پـه زړه کې یې لـه وېرې زگـروی نشته

کال ۱۳۶۴

آرمان

یو،آرمان مې دی په زړه کې تل ترتله
چې دالـروبـرپښتون بـه یو شي کله
دوه توتې یې سره ووېشه پردیو
یـوافـغان لـه پـښـتوره تـرکـابـله
اوس لګیادي صیادان ددواړو خواوو
رانـه وژنـي دپـښـتـوژبـه بـلـبـله
بندپه بندیې کړو،ونډې ونډې اورېکو
مـوږلـه دې جاهیلو،وساتې خدایګله
دوطن دشهیدانومړه هډوکې
سـره وېشـې زاهـدان ددین پـه تـله
دترکانومصطفی ورته په کاروو
چې سبق یې وای ورکـړی لـه اولـه
له پره دي،غلیمه څه ګیله ده،،خیاله،،
خپلې پښې دې پرېکوو یې موږ پخپله
روتردام ۱۹۹۸

څلوریځه

که په مابانديې دې راووست دومره څور
خدای به تېرکاندي دتادځوانۍ دور
بیابه غېږدرباندي وکړم نازولې
راشه وګــوره دستــړوزړونــوغــور

زندان

پېغور

دصياددغشو زور چې پکې خپورشو

دگلبڼ دبلبلانوشورماشورشو

هرفريادډغچ شعارشودمستانو

په ساقي چې کوم يوجام دميوپورشو

دافغان دمېنو زورنه وونوڅه وو

چې حريف له تاجه تخته رانسکورشو

زمانه مې کړوي دويرلمبوته

ماته عشق دخپلوخلکوهسې اورشو

ملامت يې بې جهته زه گڼلم

اوس خوښه شوچې پخپله يې مخ تورشو

،،خياله،، څه سپېره تندی لرې بې بختته

خپله توره خپل همت درته پېغورشو

زندان

دامــــونه

کاشکې نه وای مېن شوی په داهسې شان مجنون
یامې نه وای دزلودلی داغـروردیـوپښتون
دخپل کلي په کوڅوکې ناخبرله هرڅه ښه وم
خوچې نه مې وای لېدلې داپېچومي دژوندون
نه مې دوست رښتتنی ولیدنه ملګری بې مطلبه
نـه بـاوردچـا پـه قـول نـه وفـا پـه کـوم تړون
لاخونه دي مور، شکولې دزاړه ښکاري دامونه
چې دبل صیاد په لاس کې زولنې دي دپرون
هرتوپیان د،،خیال،،دژوندپه بهار راشي
ژوبـلوي دګـلوځـانګې ورانـوي دباغ سمون
روتردام ۱۹۹۳

بـــېړه

زړه مې هسې لټند لکه موج دسمندرشو
خيال مې لکه غل دچادزلفولاندې ښوري
عزم بې صبري کوي دمينې سرېدوته
عقل دتـــدبيرپـه نمت گرزي دورې دوري

. . . .

مينې چمتوکړې هم شراب اوهم کباب
شراب دي ستاپه شونډوکې کباب دى زمازړه
زړه دې په منگولوکې وړياراځخه يوړ
پرېږده چې اوس پورته کړم په سرباندې ترخه

. . . .

شنې پټې دې وتړلې نورې ترڅنګو
بيادې کړل راپورته پساتونه نابېره
ډېردې مهارکړي دي دشوق په خيالي پرې
سترگي دې کوډگرې نه دي څه شى دي دلبره

. . . .

څوپورې به زه اوس دساقي لېموته گورم
لاره دمستانوهسې کله وي بې بېړې
تنده مې په زړه کې تلوسه لري خمارته
لوبې مستانې تـه مـې دپيل لارې خېړي
دخرخي زندان ۱۳۶۴

زولنې ماتې شوې

سم چې په سنگرکې دافغان حوصلې ماتې شوې
ژردبهرنيودفرمان سلسلې ماتې شوې

توره چې له تېکې نه راووته دگرته
ډېرې دتېريودپيمان فيصلې ماتې شوې

ډکوخزانوته په چپاوکې چې راغلې وې
دلته په دې غروکې دشيطان قافلې ماتې شوې

زور دارادو،وو دبدمرغه مېړنيو
څکه په لاسوکې دزندان زولنې ماتې شوې

هومره دپردیو ژامې ماتې شولې ,,خياله،،
څومره چې دخلکودارمان ولولې ماتې شوې

روتردام

پـرتــــله

مالیدلې وې نجلۍ دهلسنکي
ښوی مخونه مړه وښښتان یې طلایي
غنم رنګې تورې سپینې دکیوبا
پــه بـرلـین کې لـوڅې لېڅې جرمني
تنګې سترګې پیتې پزې دجاپان
نــرم نــرم انــدامــونــه مــرمــري
پښتنې په رنګ کې ښکلې له هرچادي
اوس چې تــورې تــورې وینم دګېنې
له امــوتــراباسینه پــورې خپور
دویــاړونــولــوی وطن دی افـغاني
ســادګي خــوتباهي ده په عمل کې
غـلیمان مــوپــه خــوړوغــلطوي
کــه هــمت وي د پټکـیوپــه تــړلــو
دګـېنې ښـځې پـګړی پــه سرکوي
لاترڅوبه یو،،ویده دفیل په غوړکې،،
دغــه وخـت دی دتـدبیراوهوښیاري
زمــانــه ده دپــېرونــوکچ کــولــو
،،خیاله،،تېرشوهـغه دوردسـوڅي
افریقادګېنې مرکزکوناکري۱۹۸۹

چته

زرکه غرنۍ ده گرزېدوته چې راځي
خوی دغرځنۍ لري نخروته چې راځي
زلفې يې تاوېږي دسهارنري شمال ته
لښته ده دګلونځېدوته چې راځي
مايې چې دمخ رڼاليدلې په تياروکې
ځلنده ډېوه ده بلېدوته چې راځي
څېرې چې مستي کوي په ګلواوشنېلوکې
رنګ دښاپېرۍ لري مېلوته چې راځي
کله چې غوټه شي درڼواوبوپه ډنډکې
شان دمرغاوۍ لري لامبو ته چې راځي
ماته چې راوخاندي ګلونه په ګډاشي
خوله يې ګل غونچه شي غوړېدوته چې راځي
شوق دقربانۍ يې له پتنګه څخه زده کړ
،،خيال،، دخپل وطن دعشق لمبوته چې راځي

روتردام۱۹۹۸

برخلیك

که خبرشې دژوندون له هسې نرخه
دزمان دګرزېدوله هره څرخه
څوك دېښوپه لمیوکې نسکورکړي
چاته تخت دهیوادونوکړي په برخه
که برې دکوم بې ننګ په لاس کې هم شي
خودویاړاوبه یې نه رسي تروړخه
چې په زړه کې یې ترخې لړی خوځېږي
دتنورپه اورکې سوځي سپېره ترخه
دوړموپه خوشبویي کې چې خندېږي
دګلپاڼوسترګې مینځي رڼه پرخه

۱۳۶۸

بربښنا

ستادسروشونډوغونچه ده له موسکاسره عادته

دباغ سروې تـرې شرمېږي ستاله قــده له قـامـتـه

داورېښم دې دځنکوپلوشې دي چې ځلېږي

غوټۍ خاندي په شنېلوکې ستادحسن له شـوکـتـه

دا رېنې رېنې خولې دې مرغلرې دعطرونو

پـرخې پرخې رابښـويږي ستاپه سپينه خوله راكته

دابرېښنابرېښناپرقاوې په هنداره دسپين مخ کې

تـوره شـپـه رڼـارڼـاشـي سـتـادنـورلـه بـرکـتـه

دا خماردزرکوسترګوپيمانې دميوډکې

سـرې بـاسي پـه يـورپ کې دژوندون له حرکته

دانغمه نغمه زګروی دې په ټپي ټپي ځګرکې

دزمـان لـه بـدوپـېښودتـقـديـرلـه مـصيبته

ستادتوروتوروسترګو،دې هوسی هوسی کتوته

زړه مې مست خراب خراب شي دښکلاله محبته

داسرې سرې ګيلې دې دسلګيوسره وزي

چې دې ولې,,خيال،،رټلی سـتـادحـسـن لـه نـعـمـتـه

هالند١٩٩٨

غمیزه

زړه مې درست له غرېوه ډك شوهرفریاد مې یوتوپان دی
غـمه هـررنګه ګوزاردې په مـــوړتندرداسمان دی
دیوموج دغوتې پای دی پل ګرداب ته ورډوبېږو
هــره شــخړه بـده ستونـزه هـرلښکرموپرېشان دی
هریوجام دزهروغرپ دی هرساقي راته موزي شو
هریرغل پـه مـوړغمیزه په هرګوټ کې یوزندان دی

دغوتیوپه هربڼ کې دګل څانګه رژېدلې

هـــربلبل پـه چـیغوسـزدی هـربهارزموږخزان دی

هره پرښه تکه سره ده په هرګټ دوینورنګ دی

هـرمهال دراکټ ړزدی هـرکنډودتـوپ نښان دی

هرګودردوینوډنډدی هریوخوږدجنګ سنګردی

هـرداستان پـه ویـرلړلی هـرشعارمـویـوطغیان دی

هره کونډه په ژړاده هریتیم مووېرځپلی

هـره خـونـه کـنډوالـه ده دهـرکلي وریـل وران دی

هرزلمی په زړه داغلی هره پېغله ده رنځوره

هرګرېوان دی،،خیاله،،څیرې هرزګروی دیوافغان دی

روتردم۱۹۹۸

دریــــغ

که مې نکړله دې خاورې غلیم ورك

بـیامې وویلئ پـه شـل گزه تـوپك

که مې سردخپل وطن دښمن ته ټیټ کړ

مـاداورلـمـبوتـه واچـوئ چـټك

چې مې اړنه باسي بل دتورې وارته

زه افـغان یـمه دسولې پـه لارکلك

څوك چې قدردانسان دمقام نه کړي

تول یې گورئ د ،وړی په شانې سپك

ماته وروردی چې په دې خاوره کې اوسي

که پښتون که هزاره دی کـه تاجك

چې په زړه کې یې غباردکرکې گرزي

ښه یې نښته که مزدوردی که ملك

,,خیال،،چې هرگوزاردسردپاسه وخوري

دمېړوي غوندې ټینگېږي یوپه لك

کابل۱۳۶۸

چې رانشې

داشنادښکلاخياله چې رانشې
دهـجران دشپې مشاله چې رانشې
زنکدن ته چې دانن راته رانغلې
جنازې تـه مـې سـباله چې رانشې
بې زېوره پرته هم دښکلاورېې
پـه گـانـه باندې سمباله چې رانشې
رقيبان موپارېدلي دي ښوی مخې
بې حـجابـه بـې دسماله چې رانشې
زما فکرخودتادښکلاکوردی
انـځـيرگله بې وصاله چې رانشې
چې توبې دپرهېزونوېې شي ماتې
دخيال ځنگ ته بې وباله چې رانشې
روترد۱۹۹۸

صفت

ستادحسن اوښکلا له برکته
زمانه ستراسمانه خي اوچته
که داهو دپښتونوالي راسره وي
پرشتې به له سپوږمۍ نه کم راکته
پارېدلی زړه مې ژاړي په سینه کې
ستادسترګو دښکلاله محبته
ښاپېری دزمانې ګوته په غاښ ږدي
خیالیګرې ستاله شانه له شوکته
,,خیال،،له هغه دلې مه ګڼه جانانه
چې په مینه کې وېرېږي له تومته
خیرخانه مینه ۱۳۶۸

نذرانه

چې په لاس کې دساقي پیمانه گورم
سمدلاسه مې ژړگی مستانه گورم
که راواړوي یوجام دتادشونډو
نوبه ځان له خیره چوردېوانه گورم
چې په مخ دې گډې وډې څڼې راشي
دگوگل خونه مې بیا ویرانه گورم
ستادتوروهوسۍ ستر گوپه هررپ کې
دقارون دشتمنۍ خزانه گورم
چه ډېوه دې دسپین مخ کړه راته بله
روح دتن زما ستي پروانه گورم
اوس چې وخت دقربانۍ راغلی ښارته
د ,,خیال،، سربه داگړۍ نذرانه گورم

پــسول

چې نصیب دصدقې کچکول راواخست

قـرباني يې دافغان کهول راواخست

امتيازدنعمتونــوچې خداي راوور

مـعرفت يې دانسان پسول راواخست

چې يې برخې دازل په لاس وېښلې

پـښتنوتـه يې نفاق سمبول راواخست

دزاهددجزاپېتې به لادروندوي

کـه فـلك دگناهـونـوتـول راواخست

په تندي به يې خوښي ليك شوې نه وي

چې يې خيال ته دغمونوشپول راواخست

امستردام

دمينې قرباني

چې دمخ ښکلادې ولگوې اور

عـاشـقان له وېرې تـښتي لـورپـه لـور

زه غريب چې يودمينې قرباني يم

سرمې گوره ستاپـه مخکې سوی سکور

لازمادخوږې مينې له بابته

غــمازانــودی جــوړکــړی شورماشور

سپوږمی ډوبه شي له شرمه په وريځ کې

چې دځنوشپول دې وينې پـه مخ خپور

چې دې يـادزمـادفـکرکـورته راشي

سـتاغــمونـه پــه مـاسل ځـله شي نور

تږی،،خيال،،که په وصال دتااوبه شي

غـليمان بـه شي سـرکـوزمـخونه تور

۱۳۶۷

وطنه

په ټټرزماکه وګرزي مېچنه
وابه نه وړم ستاله عشق څخه وطنه
چې هرڅه راته لرې پخپله غېږکې
ستاله ښکلې طبیعت څخه مننه
که دتادهیلوځانګې زرغونېږي
ځان اومال مې درته واړه پېرزوینه
زماډډوته پسته ده ترورپښمو
که دې هرڅومره لمنه شي ازغنه
سره!تېټ مه شه دستورداجنبي ته
که دې غوځ کاندي په توره له بدنه
که جنت شي دپردي وطن باغونه
خیال به پرې نه ږدي دخپل هیوادلمنه
روتردام ۱۹۹۸،۶،۳۰

الهام

قاصدخوبې راغلی چې پیغام به څنګه وي

دښارلـه ښاپیرې څـخه الـهام بـه څـنګه وي

هوکې دپیوستون ته یې شیبې په ګوتوشمېرم

دوې سترګې مې څلورشوې چې انعام به څنګه وي

روغیرته خوبه ورشم داشنادکلي خولې ته

که پورتـه راتـه نـه ګـوري سـلام بــه څنګه وي

غمازيې دروازې په ځنځيرونو ورتړلې
دخونې لارې بندې شولې بام به ځنګه وي
غليم ته خومهلت لادشپې لپاره نه وو
اوس کډې راتنه اړوي مدام به ځنګه وي
تېرى دبد مرغيو رنګوي دخوښې ځلې
چې پيل يې غميزه شوه انجام به ځنګه وي
زمادزړه مرغه خويې په غبرګولوموبندکړ
همدغه يې که زلفې وي نودام به ځنګه وي
دبخت ستورى مې ولوېده دميني له اسمانه
چې ورځ مې هسې توره شوه ماښام به ځنګه وي
اميدمې له غوغا سره وربولې خاموشي ته
داشبورچې ککرۍ لرې ارام به ځنګه وي
يوې لوبې مستانې ته مې دزړه هوس پارېږي
اشنادعشق له ميوڅخه جام به ځنګه وي
جنون خويې منلى دى دمينې په خمارکې
د,,خيال،،دزړه له صبرسره پام به ځنګه وي
روتردام ۱۹۹۸

مسبنوکه

چې دزلفودام دې وغوړاووماته

دبریوله کاروانه شومه پاته

دوصال دانه لرې ماورته پرېږده

چې مسبنوکه پې وهمه هرې خواته

دپتنگ په څېردې یوه خاشه ایره شم

خوچې وکړېږم ستادمخ رڼاته

ستادڅنوپه مابنام کې چې رابنکېل یم

تلوسې مې هڅوي نوې سباته

زړه مې پرمخې راپرېوزي په گوگل کې

چې راوا ړوې داتورې سترگې ماته

,,خیال،، په هوډملاتړلې مخ ته درومي

چې دمینې له سنگره نشي

لوبې کړي

يارلکه ډيوه له خپل جماله سره لوبې کړي

ورانگې دښکلايې له مشاله سره لوبې کړي

سترگې يې دمينې پټ پټانی له ماغوړاي

شونډې يې په پټه کې له شاله سره لوبې کړي

هرسهارچې درومي دگلونو تماشې ته

زلفې يې په باغ کې له شماله سره لوبې کړي

مخ يې دسپوږمۍ دپلوشوسره سيالي کړي

ستورې داسمان يې چې له خاله سره لوبې کړي

چاته چې موږلاس ورغزولی دياری دی

بخت موپه باورکې له اغفاله سره لوبې کړي

پټ يې ترخرقې لاندې نيولی خم په لاس کې

وگوره زاهد ته له وباله سره لوبې کړي

وياړبه شي ډېرې دعاشقۍ په ازمويښت کې

,,خيال،،په تصورکې له وصاله سره لوبې کړي

روتردام۱۹۹۸

زه به درشم

په ګلونو به بهارشي زه به درشم
دبلبلو به چغارشي زه به درشم
داپه وینو خړوب شوی لاله زار به
دوطن دغاړې هارشي زه به درشم
پسرلی به نوې نوې مستي راوړي
غوټی هیلې به ګلزارشي زه به درشم

تل به نه وي دساقي دغه وېشونه

تږې زړه به مې خمارشي زه به درشم

دچمن مړاوې غوټۍ به بيا موسکۍ شي

په وربل به دې کتارشي زه به درشم

پرښتې دوروروليٰ به مينه ورکړي

پښتانه به په يوه لارشي زه به درشم

دا په مورړ راخورې شوې دغمونو

توري لړې بـه مهارشي زه به درشم

دوږمن پـه ولـسونـو بـه ظلمونه

پېغـورونـه داغيارشي زه بـه درشم

لاس يې خپل په وينوسره په بل يې پاك کړي

دانـاولې بـه پـه دارشي زه بـه درشم

که راوسپړې د،،خيال،،دعشق دفترې

پـه اتلوکې بـه شمارشي زه به درشم

دغرڅې پله زندان۱۳۶۴

ولیکه

قـلمه نـوې فیصلې ولیکه

لـه پـرهـېزونومې توبې ولیکه

زمادهـیلوله کچکوله سره

ســخادمــینې دلـیلې ولـــیکه

شبنم داوښکویې دمخ په غولې

پــه سپوروږمۍ ورمې ولیکه

دمادزړه دعشق له اوره څخه

پـــه اســوېـلـنيوکې لـمبې وليکه

دآزادۍ دښکلې ناوې په نوم

دمـــــوږسـرونـه نـذرانې وليکه

چې سرې جنډې دشهيدانوستاېې

پـــه مـزارونــويې ډېــوې وليکه

زموږ له غرونواوښارونوڅخه

تــولې چـورشوې خزانې وليکه

ورانې کوڅې دکليوهېرې نکړې

په ښارکې ړنګې ويرانې وليکه

لــه ژړاګــانــوفــريــادونوسره

دويــردســانــدوتــرانــې وليکه

دزړه دزغـــم دمـــاتېدولپاره

,,خيال،،تـه دميوپيمانې وليکه

روتردام۱۹۹۸

هــــيواد

خوږ،وطن په وينوپالودامو کلکې فيصلې دي
دازمــوږ سپېره وګــړې اتـــلان دزمـــانې دي

ټولې پښتې دبريو واړه ماتې دپرديو
په دې ګران افغانستان کې دوياړونوخاطرې دي

چې موږهوډدی کله کړی يا موزوردی ازمويلی
له دښـمن سره پـه زړه کې لادوپرې زلزلې دې

که موپرپږدي داغمونه دپرديويرغلونه
دهـيوادپه لويه غيږکې ښې رنګينې خزانې دي

،،خياله،،مينه موچې کړې يامونوره چلولې
پـه هـرپـل پـه هـره لـوپشت کې دبريوافسانې دي

کابل ۱۳۶۸

ساقي

ساقي راکړه يودمستوميوجام

چې داسترې زړه مې ونيسي ارام

که له دې وارې مې بيا په گوتوراشې

له نېردې به دې څارمه گام په گام

ستادسروشرابي سترګواغېزه وه

اوس چې گرزمه په مينه کې سرسام

دسپوږمۍ له پلوشونه هيله من يم

چې دې راوړي دخوږې مينې پيغام

ستادلاسه به زه چاته گيله وکړم

چې په ,,خيال،، غريب دې ولې نشته پام

د استاد حمزه شینواري د غزل په اکتفا

تـــغیر

دمینې په محفل کې رنګینې بدلې ښکاري

دچمې پــه ارواکــې ولــولــې بــدلــې ښکاري

چې سیل دګلونوته راوزي له مانې نه

لـه یـارسره پـه څنګ کې بدرګې بدلې ښکاري

بربښنايې دغاښونوپه موسکاکې تته شوې

ښـایست یې مـجازي دی پـلوشې بـدلې ښکاري

زګروی موټرفلکه پورې نه رسېږي پورته

زمـوږ پـه اسـوېلیوکې تـوبې بـدلې ښـکاري

دزغم پیاله مې ډکه شوه په تمه دوصال یې

دمـینې پـیوسـتون تـه تـلـوسې بدلې ښکاري

له کومه چې زندان ته بندیوان پردی راغلی

د ,,خیال،، په مـرونـدوکې زولنې بـدلې ښکارې

دڅرخي پله زندان١٣٦۴

دژوندلاره

یووارکه دې ولیدله لاردژوندانه

پوه به شې زلمیه په اسراردژوندانه

ځان سمبالول خوسلیقه ده دنجلیو

دنده ده دمېړونوده سینګاردژوندانه

پېښې به په چاروکې دنورودا وړووي

څوك چې وي په علم کې بېماردژوندانه

پوهه یوه ږیاده دذلت په تروږمې کې

جهل دی انسان لره ښاماردژوندانه

عزم په پېچوموکې خوځښت دی دژوندیو

مړې به نوڅه کړي انتظار دژوندانه

لاره به شي خلاصه داشناکلي ته،،خیاله،،

عشق که په سفرکې وي سالاردژوندانه

۱۹۹۸

نـــنداره

ستړګې په محفل کې اشارې کوي دښکلو

ځـانـتـه مـې وربـولـې دتـوبـوپـه مـاتولو

غواړي په ستونوکې له مانه دزړه مينه

شـوق لـري په شوندوکې دګلکوښکلولو

کله يې په مخ باندې دزلفوڅپې راشي

کـلـه خوشالي کـوي دلـرې پـه خـندلو

هلته بوې دمشکوخوروي دښکلوڅښو

دلـتـه پــه سينه کې زما زړه پـه مستېدلو

وايي هغه شوق چې ته لرې په ککرۍ کې

وښـيـه دې مـسـتـوتــه دمـينـې پـه کولو

هوډنشم نيولی اوس دعشق په ازموېښت کې

کارپــه دې ډګـرکې دی دغبرګـونځېدلو

خياله چې ترسره دوطن په غم کې ډوب يې

تېرشه په تصميم کې ددې لوبې دليدلو

مسکو۱۹۸۹

پـــوهـــه

سپوږمۍ ته پورته کېږي دتخنيك په بركت

دژونـدبنه بـدلـېږي دپـوهنې پـه حكمت

زمرى كه زورووډى خوتلكې ته ګېدړشي

افـغان كه مېړنى دى بې علمي يې ده ذلت

خوشحاَل چې توريالى وودوطن دعشق دلارې

هـنريـې دقـلـم شـودبـابـا دنـوم صفت

دوران دپېغلتوب خودبهاردګلوباغ وي

مـين لـكـه بـلـبل وايـي نـغـمې دمـحبت

كه ستوري ښايسته دي دلاجوردوپه شنه پرښه

انـسـان لـره ښـكلاده دانـسـان سـره الفت

افسوس دموږ په حال دى چې دپاڼ په سرولاړيو

نه پـوهـه,,خياله،،پـاتـه شوه نه هوډدحركت

خـــوب

چې هنداري ته ولاړه وه درخو

پــستې گــوتــې يــې وهــلې پــه بــنو

غوټې خوله يې خندېده لکه خاتول

چې يې سترگې تـورولې پـه رنـجو

مانيولې په نظركې وه له لرې

دې ښـارلـم غـلى غـلى پــه لـېمو

بوى دمشكويې له څنوخپرېده

چې لگيا شوه دوربل پـه سمېدو

زه رنځوردمينې ورغلم كرار

پـه نمت دسپينې خولې دښكلېدو

مرغلرې دغاښو يې خندېدې

خــوښـكنځلم يـې دمينې پـه كتو

ماوېل پرېږده چې دې ښكل كړمه ليلا

گــوندې جــوړشمه دمينې په درو

په سوكه سوكه يې پرانيستله غېږ

لـكه گل دپــسرلې پــه غــوړېدو

سپينه خوله يې چې رابېرته كړه په غلا

پې راويښ شومه دمينې له خوبو

دازل بختور

دحسن دمغرورله زوروروسره څه

دعشق دلـېونـيولـه خـنجروسـره څـه

مجنون يمه پخپله ديارکلي ته ورځم

دمينې دسـرتـېرلـه سـوداګـروسـره څـه

دزړه تنده مې ماته شي دسترګوپه کتو يې

زمـايې دسـروشـونډولـه شـکروسـره څـه

خالونه يې په ټنډه امېلونه دمرجانو

ديـاردسپينې خـولې لـه مـرغلروسره څه

دمورډمېړنوسره چې زوروهلی نشي

غـليم تـه پـه دې غروکې له ډغروسره څه

داوېش دنعمتونوخوفلك هسې راوړی

زمـوريـې دازل لـه بـخـتوروسـره څـه

،،چې اورورباندې بل وي نوهغه ځمکه سوځېږي،،

دګـېډې دمـړويـې لـه نـهروسـره څه

حاصل خوپه نصيب کې تل دده په برخه شوی

دخان يې پـه تقسيم کې له بزګروسره څه

دسرخمارولوته دمينې ساقي راووست

د،،خيال،،په ميخانه کې له دلبروسره څه

روټردام ۱۹۹۸

جــوهــر

شیخ چې ولیدل خوندونه په باده کې
اوس جامونه کړنګوي په میکده کې
ازمویلی چې جوهریې دبې پت وي
اعتبارورباندې څه کړې په وعده کې
په مکه کې به قسم درسره وخوري
ماتوي یې بې انصافه په سجده کې
دلېوانوترمنځ کله وینې څښل شته
چې یې وینودادم پـه اولاده کې
مېړني دي په پېچوموکې چې درومي
نـه خوب وړې دمرمروپه جاده کې
که تکیه لرې پخپلو متو،،خیاله،،
بریالی بـه وې دژونـد پـه آینده کې
روتردام۱۹۹۸

سـلګۍ

نجلۍ چې نن هوس له ګرزېدوسره واهه

هرپل يې پـه ګلبڼ کې لـه نخروسره واهه

دحسن په غرورکې وه له ځانه نا خبره

شرنګۍ يې په هرګام کې له بنګړوسره واهه

مستي يې په کتلوکې نشې راپارولې

خمارېې پـه لېموکې لـه رنـجـوسره واهه

په نازوکریشموکې یې کتلی پورته نشو
پلویې پـه حیاکې لـه تـوبـوسـره واهه
چې سترګې یې له پېغلوسره غبرګې لګېدلې
سترګک یې ورته پټ له اشاروسره واهه
ناڅاپه یوامیردسنګرونوورته راغی
تهدیدیې دتوپك له کوندا غوسره واهه
په غیږکې یې راټینګه کړه داښکلې بدنصیبه
وربوزیې دګل مخې له بارخوسره واهه
په چیغواوناروکې پېغلې ځان ورڅخه بچ کړ
فـریادیې په ژړاکې له سلګوسـره واهـه
پښېمانه شوه دژوندله خوشالیوڅخه،،خیاله،،
ارمان یې دافسوس لـه ولولوسره واهه

روتردام۱۹۹۸

حکمت

چې سمبال دې کړ،وربل په پېچ اوتاوکې

دعـاشق زړګی دې یـوور پـه شتاب کې

داګــوزاردتــادســترګــودبــڼودی

چــې دزړه زخم مې وینې په خوناب کې

معجزه به په کې څه ګورې زاهده

دحکمت بېړی ده درومې په دریاب کې

دتوپان دغورځنګونو نظاره ده

کـنه خـپله څـه شی نشته پـه حباب کې

چې تقدیر،مودپردوپه ګوتوکېوت

اوس بـه عـمرتـېروو پـه اضطراب کې

،،خیال،،چې وسپاره خپل زړه دعشق څپوته

نوردې ګــرزي دغمونو پـه سېلاب کې

روتردام۱۹۹۸

التفات

زه به دې دښکلې ځوانۍ ولیکم صفات
بیامې ستاپه مینه کې منلې مجازات
جوړې دې کړې یاره له کوډگروزلفولومې
بیابه دې درمات کړمه افسون دخرافات
قهردې وژلی شي خندا دې روغولی
دغه دې جانانه معجزې دکرامات
سترگې دې ښکلالري نازونه دې کنځاوې
حسن اوادادې یوله بله منافات
یاره په اروا کې خودې بریښي دزړه مینه
سترگې دې نوولې خیال ته نکړې التفات
روتردام۱۹۹۸

هغه

هغه مست وطن پرست زمورږه وروڼه

هغه ښې په لمن پاکې ښکلې نجونه

هغه پولې کروندې اوورشوګانې

ګڼې ونې چمنونه اوګلونه

هغه تورې هوسی سترګې غوړې څڼې

هغه ډك له خوشالیو اخترونه

هغه پټې یارانې دګودرونو

ښکلو پیغلو اوزلمیو ته ودونه

هغه مینه وروروِلی زمور دخلکو

هــغــه یــوبــل تــه بـلنې اوستــونــه

هغه متې افغاني پخې منگولې

هــغــه پتــې خــزانــې هــغــه لالــونــه

هغه برې برې گټې کلکې پرښې

هغه جگې جگې څوکې درانه غرونه

هغه ښې سرې چینې رڼې اوبه یې

هـغـه مـست لېوني بهنده سیندونه

هغه تکې شنې درې ښکلې شنېلې یې

هــغــه غــرونــه گــړنگونــه اوډاگونــه

هغه څرنده رمې دغرولمنې

دشــپنوخــوږې شــپــېلــی اواتــڼونــه

هغه واړه اوس په وینورنگېدلي

هــلته چیغې دي ژړاوې اوغــمــونــه

ورانــوي یې دپــردیــوپــه بــاروتــو

اوروي پــې راکــټــونــه اوبــمــونــه

هلته چوردغلېمانولگېدلی

له هر لورې،،خیاله،،خپرې فریادونه

۱۹۸۹

سـرمـشق

دژوندپه خوشاليوکې ملګری دپردوشي
رقـيب پـه ګـناهـونـوکـې پـيـغـوردپښتنوشي
دپېښوګوزارونه له اسمانه چې راپرېوزي
تندی پـه دنياګی کې دافغان پـه مـاتـېدوشي
سکون دمايوسی که داقدام په توره مات شي
کـاروان دامـېدونـوهـغه دم پـه خـوځـېدوشي
موسم زمادفکرپسرلی شي په لتون کې
مـوسکايې چې دشـونډودغـوټی په غـوړېدوشي
په توره به يې غوځ کړوچې سرمشق دامتحان شي
دبل پـه غلامـی کې چې زنګون پـه کرېدوشي
برېښنايې ترپالنګه رڼوي دمين لاره
سپوږمی دخـورلـسم يې چې دمخ په ځلېدوشي
د,,خيال،،په پردېسي کې به خوښي له کومه راشي
چې اوښکې يې په غم کې مرغلرې دشعروشي

روتردام ۱۹۹۸

تــورتم

داځنګه ترورمی ده چې رڼا نه پېژني

تــورتــم دبېلتانــه دی لاسبانــه پــېژني

پېړی دیوویشتم راځي تسخیردکایناتو

انسان پــه تــمدن کې لاوفانــه پېژني

ایمان یې ددروغو په وېلوخیرن شوی

واعظ په تېرایستلوکې رښتیانه پېژني

کلتوریې دکتاب د تفسیرونوغلط کړی

دژوند په نعمتونوکې ښکلانــه پېژني

په ګونجودتندي کې یې دقهرنښانې دي

ظالم پــه ځــورولــوکې خــندانــه پــېژني

د,,خیال،،تندی وهلوته جوړشوی له ازله

نــوځــکه یې غــمونــه انتها نه پېژني

هالند

د بنا علي جهاني د ښکلي شعر هر کلي ته

خنجره برېښوم دې پټومه خودې نه

سنګره ټينګوم دې،ورکومه خودې نه

د دار کړۍ ته راغلمه دعشق په امتحان کې

اجله لنډوم دې ځنډومه خودې نه

خيرات دپاچهي که وي دخاورې په بدل کې

کچکوله غورزوم دې ګرزومه خودې نه

ساتنه دعزت دې که دسر په بيه هم وي

وطنه ژغوروم دې خرڅومه خودې نه

غليم په ځورولو کې دسر ټيټول غواړي

ورمېږه غوڅوم دې کوزومه خودې نه

دمشکوپه وږموکې دې عطرونه راچلیږي
وربله ښکلوم دې ورانومه خودې نه
زما ږیره دې سپینه کړه په توروپنجروکې
زندانه تېروم دې هېرومه خودې نه
په توره کې زمری یې خودعلم برخه بله
پښتونه خبروم دې گرمومه خودې نه
گه نه لیکې غمیزې دپردیویرغلونو
قلمه ماتوم دې چلومه خودې نه
فلك چې سپېره کړی یې نوزه غریب دې څه کړم
نصیبه سوځوم دې خپلومه خودې نه
منزل دقافلې ته دهمت اوښان تیاردي
کاروانه خوځوم دې درومه خودې نه
چې ړنگې دې مانۍ کړلې زمادبخت دکلې
هجومه شنډوم دې قبلومه خودې نه
په توردعاشۍ مې یې په غاړه کې لوېدلی
ځنځیره شرنگوم دې پرېکومه خودې نه
مین دآزادۍ ته په پړاوکې غله ولاړدي
خیال جانه پوهوم دې پې شکومه خودې نه
روتردام ۱۹۹۸،۹،۵

پـــرون

دیدن ته ورغلی وم په غلا سره پرون
دګـلوڅـانـګه راغـله لـه خندا سـره پرون
سپېڅلي فریادونه راسره وودجذباتو
بلبل ومـه دمینې لـه غـوغـا سـره پرون
تصمیم مې په الفت کې ترمنزله راسره وو
وعـده یې راتـه راکـړه له وفا سره پرون
دڅانګودوږمودخورېدوپه سباوون کې
دزړه‌خـوالـه مې وکـړه له اشناسره پرون
دپټورقیبانوله فتنونه خبرنه وم
شیبې دولـولـووې لـه ښـکلاسـره پرون
په لارواوکوڅوکې غمازان په ما پسې وو
څـارنـه یې کـوله،لـه مـدعاسـره پرون
ولچکې زولنې یې وې نیولې دخیال پښوته
بیلتون ورته ولاړووله له خطاسره پرون
روتردام۱۹۹۸

بـــلوا

یاماته په لیموکې کریشمې را یادوه

یـابېرتـه راپـخلاشه خـاطـرې را یـادوه

د،نه څواب ته نلرمه تاب دزړه په تل کې

پـه ښکلوپیغامـونـوکې پلمې رایادوه

یاپورته راولاړه شه دبام دسردپاسه

یـاګـرانې له ګودرسره وعدې رایـادوه

چې یوه شیبه مې وباسي له ړنګې دنیاګۍ نه
دشونډوله شرابودې پیالې را یادوه
کلتور،زمادذوق درته راوستی یم ګلشنه
بلبل یمه په ښانګوکې نغمې رایادوه
چې سیمه دخوندونومې معطره شي په زړه کې
دزلفوپه ښپوکې دې وږمې رایادوه
یاکلي ته درځمه ستادحسن تروصاله
یابیا راته په لاس کې زولنې رایادوه
مجنون درپسې ګرزمه په غرونواوبیدیا
دښیرې ګرېوانه سره غرمې رایادوه
ماسرپه لاس نیولی نذرانه دخپلې خاورې
دسروو ینوله رنګ سره جنډې رایادوه
توکل یې پاروي بلې بلواته د,,خیال، ،صبر
دمینې په تلوارکې حوصلې رایادوه
روتردام ۱۹۹۸

ولــــجه

له کرښې چې راتېرشوغليم ښکارميندلی وو

دوخت له يرغمل سره يې تارميندلی وو

چې لټه دولجې يې وه نمت دخوځښتونو

له ډکوخزانوسره يې ښارميندلی وو

پيالې يې کړنګولې دبريو په سبا کې

په خاله دمچې کې يې اختيارميندلی وو

درګرده نغارې يې غبرولې دخوښيو

اشنايې په ګانه باندې سينګارميندلی وو

داورسره يې لوبوته راودانګل لمبوته

دبخت په ازمويښت کې يې قمارميندلی وو

دښکلوګلکځونودغوټيوپه تالاکې

دهربوټې له څنګ سره يې خارميندلی وو

پاځون دغورځنګونويې چې مخې ته راووت

دهيلوپه شيشه کې يې غبارميندلی وو

دهريوه افغان دزړه په ګرمو ولوکې

يامرګ ياآزادي يې يوشعارميندلی وو

جنډې دشهيدانودوياړونورپېدلې

چې,,خيال،،په پنجروکې افتخارميندلی وو

وينې

داپورته چې په پرښوکې مرچل په وينورنګ دی
په کليوکې دلاندې هرګودرپه وينورنګ دی
دزړه دوينوداري موچې لوړې فوارې شوې
په لاس دغليمانوکې خنجرپه وينورنګ دی
بلبل دآزادی مودصيادپه دام کې ولوېد
پـه تـوروپنجروکې يې وزرپـه وينورنګ دی
اورونه دمرميوچې رااورې پې دپاسه
افغان پـه سنګرونوکې نهرپـه وينورنګ دی
انصاف دزمانې چې دملاپه ګوتوکېووت
دژونـدله بدمرغيومواخترپـه وينورنګ دی
دزلفوپه عطرونوکې يې هم دوينوبوی دی
دمشکوله ورمـوسره عنبر پـه وينورنګ دی
دسترګودبڼويې چې وارونه په،،خيال،،وکړل
دزړه له پرهارونـويې ټټرپـه وينـورنګ دی

روتردام ۱۹۹۸

ښاپېرۍ

راغـلي مـروره پـخـلاولاړه

ښكاره يې ديدن وكړپه غلاولاړه

ډېــوه دمـحبت يې كـړله بله

دحـسن ښـاپـېرۍ پـه نـڅاولاړه

يوه پرخه دګهيځ دګل دغېږې

دلــمردپـلوشـوپـه رڼـاولاړه

داوښكومرغلرې يې ډالۍ كړې

غـوټۍ دسباوون پـه خـنداولاړه

ناولي غمازان چې منځ ته راغلل

پـه يـارپـسې دكـركوبلواولاړه

سيلۍ دبيلتانه ورباندې ګرزې

دمـينې لـه درشـلـه وفـاولاړه

چې،،خيال،،ته دغمونوشوه رامخه

كـوتـره دالـفت پـه سزاولاړه

روتردام۱۹۹۸

بنامار

نظرزماله ورایه په گلزارولګېده

هرپل مې پــه ورتګ کې په انګارولګېـده

ازغی دبدمرغی مې چې دزړه په غوټۍ راغی

خــاټـول دامــیدونــومې پــرهــارولګېـده

زما دتن له وینوڅخه لیك دمینې نظم

دیـاردسـپینې غـاړې سـره هـارولګېده

وصال دتوروسترگوچې هدف شودغوښتنې
ارمـان زمـادعـشق سره خـمار ولگېده
ادراك دغمازانوچې امسادبېلتانه شو
دمـيـنې پـه هـنداره كې غـبارولگېده
چې لاس موورته ورکړدباورپه تفاهم کې
هردوست موله مطلب سره اغیارولگېده
حريف ته دسرتاج دورکولوپه بدل کې
دموږپـه خزانـوبـانـدې ښامـارولگېده
چې پيل دغميزې ديرغل په بناوشو
دژبـولـه سـرونـونـه مـنارولـگېده
يوشوق مې دخوندونولټاووپخپل شعورکې
الفت ووپـه تندي بـانـدې شعارولگېده
گلبڼ دآزادۍ يې خړوب كړي دي په وينو
افغان تـه په وجدان کې افتخارولگېده
غوټۍ به يې په غاړه كې گلونه شي دهيلو
موسم د,,خيال،،دمينې كه بهارولگېده
امستردام

اې دهیواد میني

مست دې کړم لېوال دې دښکلاکړمه مین دې کړم
لاردې رابدله کړه خواخوږی دوطن دې کړم
ځان دې رانه هېرکړپه جهان کې دې ورګډ کړمه
فکردې راومینځه جذبه دې کړم خوږمن دې کړم
کرښه دصرات دې راته وکیښه په ځمکه کې
زه دې پېي ورتودکړمه دحوروارمانجن دې کړم

زړه دې دزمري راکړ وزردې دشاهين په شان
تـوره دې رازده کـړه بـريالى دې کړم پټمن دې کړم
باد ،ومه نسيم دې کړم وږمه دې دغوټيوکړم
بڼ دانـتـظاروم پـسرلـى دې کـړم گـلشن دې کـړم
غوښتل مې چې وشيندم عطرونه په شنېليوکې
بـېـرتــه دې راتـم کـړمــه رټلى اودښـمن دې کړم
خپل مې دې پردي کړل غليمانوته يې مخه شوه
ټول دې په ماراوستل پې چوردې کړم ويرجن دې کړم
مات دې کړم په لوبه کې غلگنوته دې پېرکړمه
ويــنه دې را وچــه کـړه زبـېښلى کـورکـمن دې کړم
ورك دې کړم له کلي له کوځې څخه دې وايستم
زه دې پـردېـسي کړمـه بې کــوره بې وطن دې کړم
,,خيال،،ومه په غرونوکې مينځلى دگټ گل ومه
اي دهــيـوادمــينې گــوره څنگه لــوغــړن دې کړم
روتردام

پیوستون

که یې بیا په لراوبرکې پیوستون شي

تــوره شــپه د پښتنو بــه ســباوون شي

مور، چې څومره اړوو دوخت څرخونه

ســباتښتي نن مــوهــم بېــرته پرون شي

چې دښکلونازولوښارته راشي

نریې بولم په کابل کې چې پښتون شي

رون شبنم یم عشق راوړی دګل غېږته

خــودلمــر دپلــوشــوسـره مې تلون شي

ډېر شکېدلې ګرېوانونه مینان وي

یــو،یــونیم یې ادم خان اویا مجنون شي

که یې کښت کړې په تدبیر دژوند په بڼ کې

دتقدیــربوټی بــه ښکلی را زرغــون شي

دایې څه لېونی مینه ده په سرکې

,,خیال،، چې هره ښکلې وګوري مفتون شي

چې مې ولیده ستا ښکلې سپینه غاړه
دغه نیم زړه مې زرغون شو نیم مې شاړه
په نظرمه شه ځواني دې خیالیګرې
چې په ګلوکې یې ګل غوندې ولاړه
چې دې پړک دمړوندنو شیشې وکړې
نازنینې سپینې لیڅې خودې ننغاړه

ددې مات زړګې هردرزته مې ښوی مخې

ټيك پترى شي ستا دسپينې خولګی لاړه

ماددوئ په شانې سپك مه کړې خاونده

چې بـه خـانـدې غليمان رابـانـدې واړه

دبرېژنيف دخيال ټپوس چې ورته راغی

دافـــغان دنيـــمرغی کـــوتــره ولاړه

دزاهد، دسرشمله شوه چاته ټيټه !؟

خـــپکی دشـــورويـانوخـواوس ولاړه

دتقوا په نوم يې وويشته په غشو

دخـــوشحال دامـــيدخاله شـوه ويجاړه

په کم اصلو باندې څه باور په کار دی

دمـــيچنې اوګـــره هـرکـله وي لواړه

که پخپلو کې يې هره دښمني وې

پـښتنوتـه سـره يـومـــوټی شي واړه

که حاجت دې وې درملولره ،،خياله،،

دعـــشق اوښـکې سيـــدانې دې لـرژاړه

روتردام ۱۹۹۸

ارمان

یو،آرمان مې دی په زړه کې تل ترتله
چې دالـروبـرپښتون بـه یو شي ګله
دوه ټوټې یې سره ووېشه پردیو
یـوافـغان لـه پېښوره تـرکـابـله
اوس لګیادي صیادان ددواړو خواوو
رانـه وژنـي دپښـتـوژبـه بـلـبـله
بندپه بنديې کړو،ونډې ونډې اوریکو
مـوږلـه دې جاهیلو،وساتې خدایګله
دوطن دشهیدانومړه هډوکې
سـره وېشي زاهـدان ددین پـه تـله
دترکانومصطفی ورته په کارو
چې سبق یې وای ورکـړی لـه اولـه
له پره دي،غلیمه څه ګیله ده،،خیاله،،
خپلې پښې دې پرېکوو یې موږ پخپله
روتردام ۱۹۹۸